Geachte heer/mevrouw,

Conform de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (artikel 58b) stuurt het dagelijks bestuur de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening voor 30 april aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten van de deelnemende provincie.

Om hieraan uitvoering te geven ontvangt u hierbij de definitieve Kadernota 2027 (vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van 9 maart 2026) en het concept Jaarverslag 2025 (behandeld in de vergadering van het dagelijks bestuur op 13 april 2026).

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bestuursadviseur
[redacted]
Werkdagen: maandag, dinsdag en donderdag

Omgevingsdienst West-Holland

Vondellaan 55
2332 AA Leiden

Postbus 159
2300 AD Leiden

071- 408 3100
Info@odwh.nl

KADERNOTA 2027

Omgevingsdienst West-Holland

Versie : 1.2
Datum : 9 januari 2026

VOORWOORD

Voor u ligt de Kadernota voor 2027. De dienst maakt nu, met name in financiële zin, een bijzondere periode door. Dat is niet altijd gemakkelijk, maar het biedt wel veel perspectief voor de jaren die gaan komen, vanaf 2027. Dat maakt dat deze Kadernota 2027 er vooral één is van hoop en verwachting, van de blik gericht op de toekomst, van nieuwe mogelijkheden. De Renaissance van de ODWH: hoe mooi is dat in een jaar waarin de dienst viert dat hij 25 jaar bestaat!

Drie belangrijke ontwikkelingen voor de dienst vallen samen in deze periode: voldoen aan de robuustheidscriteria, ontvlechting van de bouwtaken van Noordwijk en de invulling van de taakstelling van 6%. Ze hebben alle drie verschillende effecten voor de dienst: ze doen een beroep op onze flexibiliteit, leren ons lessen en noodzaken tot verandering: dat klinkt als uitdagingen!
In financiële zin is het ingewikkelder: ze versterken elkaar met een combinatie van minder opbrengsten en meer noodzaak tot investeren. Dat betekent dat de bodem van wat de dienst op financieel gebied nog zelf kan doen in zicht is. Eigenlijk zijn de drie grote financiële risico's voor de dienst tegelijk gekomen. Dat maakt dat we ze in verband met elkaar kunnen aanpakken, en daarna ook weer sneller verder kunnen met opbouw en groei. De Renaissance van de ODWH…

Los van deze ontwikkelingen staat de dienst er op dit moment goed voor. De door gemeenten en provincie gevraagde producten worden geleverd, de basistaken worden uitgevoerd en de organisatie voldoet aan de 'robuustheidscriteria'. Wij zien wel veel ontwikkelingen op ons en de deelnemers afkomen die effect zullen hebben op de opdracht aan de dienst. Er is nu al een toenemende vraag vanuit gemeenten om te adviseren over ruimtelijke ontwikkelingen en het werk voor de uitvoering van de basistaken neemt gestaag in omvang toe, omdat steeds meer aspecten in regelgeving worden opgenomen. In combinatie met nog meer nieuwe wet- en regelgeving voorzien wij een verdere verbreding en intensivering van ons takenpakket. De dienst is gestart met een traject om dit in de loop van 2026 concreet te maken met de deelnemers, opdat dit vanaf de werkplannen voor 2027 kan worden ingeregeld.

Het is voor de omgevingsdienst, en voor de gemeenten en provincie als eigenaren, belangrijk om voor de komende jaren in stabiel financieel vaarwater te komen en te blijven voldoen aan eisen van robuustheid, zoals het investeren in de kwaliteit van medewerkers en het zoeken naar vernieuwing.
Om dit te vergemakkelijken doen wij een voorstel om de invulling van de taakstelling van 6% al vanaf 2027 te vereenvoudigen en te concretiseren. Dat heeft tot gevolg dat ons tarief voor nieuwe zaken en taken concurrerender wordt. Innovatie en handel: kenmerken van de Renaissance (van de ODWH)!

Wij hebben en houden een positief gevoel bij de ontwikkelingen die komen. Ik hoop dat wij dat gevoel met deze Kadernota 2027 ook op u kunnen overbrengen.

Marlies Krul-Seen

Directeur Omgevingsdienst West-Holland

BELEIDSKADER FINANCIEN

De Nota Planning & Control vormt de basis voor de planning- en control cyclus van de dienst, waarvan deze Kadernota onderdeel uitmaakt: het is het startdocument van een nieuwe cyclus.
De Kadernota 2027, waarvan de goedkeuring door het algemeen bestuur voorzien is op 9 maart 2026, dient als basis voor de Begroting 2027 die op 13 april 2026 als concept ter vaststelling wordt geagendeerd bij het dagelijks bestuur. Vervolgens wordt de begroting voor zienswijzen voorgelegd aan de raden en staten van de deelnemers. Het algemeen bestuur neemt, volgens planning, op 13 juli 2026 een definitief besluit over de Begroting 2027.

BELEIDSKADER UITVOERING VTHA

In 2025 is de Nota Advisering Uitvoering en Handhaving vastgesteld (nota AUH). Deze nota vormt het uitvoeringsbeleid op basis waarvan wij onze wettelijke en opgedragen taken uitvoeren. Het beleid geeft helder aan welke voorwaarden, kaders, richtlijnen en keuzes van toepassing zijn op de uitvoering. Dit uitvoeringsbeleid is door alle deelnemende gemeenten en de provincie vastgesteld en is daarmee zowel ons als uw beleid geworden.

Om de taken die bij ODWH zijn belegd conform het vastgestelde uitvoeringsbeleid uit te voeren, is het noodzakelijk dat opdrachtgevers hiervoor toereikend budget beschikbaar stellen. Dit is niet alleen een randvoorwaarde voor een effectieve uitvoering, maar ook voor het voldoen aan de robuustheidscriteria en het waarborgen van de kwaliteit zoals vastgelegd in het Interbestuurlijk Programma – Vergunningverlening Toezicht & handhaving (IBP-VTH). Deze kaders zijn essentieel om de continuïteit, betrouwbaarheid en rechtmatigheid van onze uitvoering te garanderen.

ROBUUSTHEIDSKADER

In 2021 heeft de commissie Van Aartsen aanbevelingen gedaan over het functioneren van (het stelsel van) de omgevingsdiensten. Het rijk heeft de aanbevelingen overgenomen. In het IBP- VTH zijn vervolgens zogenaamde ‘robuustheidscriteria’ ontwikkeld. Het kabinet heeft die criteria overgenomen en vastgesteld. Iedere omgevingsdienst moet aan die robuustheidscriteria voldoen.
De robuustheidscriteria gaan (ook) over de financiële robuustheid van een omgevingsdienst.

In het afgelopen jaar heeft de dienst gewerkt aan het voldoen aan alle criteria voor de robuustheid van de dienst. Dit houdt in dat in de (meerjaren) begroting budgetten zijn opgenomen voor innovatie en opleiding, capaciteit voor business intelligence, dat de dienst voldoet aan de verschillende kwaliteits- en procescriteria, een omvangrijk opleidingsprogramma uitvoert en samenwerkt met de collega omgevingsdiensten in de provincie Zuid-Holland. Ook is het ‘beleidskader’ voor ODWH vernieuwd en vastgesteld: de nota AUH. Al deze zaken zijn van belang voor het voldoen aan de ‘robuustheidscriteria’.

Voor de robuustheid van onze dienst hebben wij van het Rijk opdracht gekregen in gesprek te gaan met onze deelnemers. De opdracht is te bezien in welke mate aanvullende taken of werkzaamheden door onze deelnemers bij de ODWH kunnen worden belegd.
In de maanden december 2025 en januari 2026 zijn en worden de gesprekken hierover met de gemeenten (betrokken AB-leden) gevoerd. Dit zal resulteren in een aantal producten en een planning voor het vervolgtraject.

POLITIEK BESTUURLIJKE KADER

In 2026 vinden zowel de gemeenteraadsverkiezingen als de vorming van een nieuw kabinet plaats. Dit zal naar verwachting leiden tot een aanzienlijke wijziging in de personele samenstelling van het algemeen bestuur (AB) en het dagelijks bestuur (DB) van ODWH. Daarnaast kunnen de nieuwe collegeprogramma's aanleiding geven tot herziening van de huidige plustaken binnen onze organisatie.

Vooruitlopend op de kabinetsformatie geldt dat het nieuwe kabinet, zoals de huidige prognoses aangeven, niet minder maar eerder meer aandacht zal besteden aan de thema's milieu, energie en klimaat. Het is aannemelijk dat wet- en regelgeving die momenteel 'on hold' staat, onder een nieuw kabinet alsnog geïmplementeerd zal worden. Hierbij valt te denken aan dossiers op het gebied van stikstof, waterkwaliteit, energie, klimaat en natuur.

INHOUDELIJKE ONTWIKKELINGEN

Ontwikkelingen en gevolgen voor inzet en budget

Ons werkpakket groeit licht, en door de invoering van de Omgevingswet is er meer behoefte aan integrale advisering over milieuaspecten. We worden steeds vaker gevraagd mee te denken over omgevingsvisies en -plannen.

Sinds de Omgevingswet (in werking per 1 januari 2024) is toezicht en handhaving veel meer risicogericht. Landelijke beleidsplannen geven aan dat vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) gebaseerd moeten zijn op omgevingsanalyses en prioriteiten. Dit betekent dat keuzes over capaciteit en focus explicieter worden gemaakt.

Wat zien we concreet?

- Toezicht wordt scherper en meer risicogericht, met meer hercontroles en handhavingszaken.
- Het aantal milieubelastende activiteiten (mba's) dat bij standaardcontroles beoordeeld moet worden, stijgt.
- Onze capaciteit wordt zwaarder belast, in lijn met het landelijke VTH-beleid.

Gevolgen voor inzet en budget
Deze ontwikkelingen hebben directe impact:

- Meer hercontroles en handhavingsacties zorgen voor een hogere personele en operationele belasting.
- De stijging van mba's vraagt om intensievere inzet.
- Het beschikbare budget wordt sneller uitgeput, omdat de inzet in omvang en frequentie toeneemt.

In 2025 zagen we dat bijna de helft van de gemeenten in het vierde kwartaal vroeg om taken af te remmen om overschrijding van het budget te voorkomen. Dit leidde tot het terug schalen van toezicht, wat onwenselijk is omdat het uitvoeringsbeleid voorschrijft hoe vaak en op welke manier toezicht moet plaatsvinden. Een andere optie om binnen budget te blijven, zou dan zijn om geen integrale adviezen meer te geven. Maar deze adviezen zijn juist belangrijk voor gemeenten bij hun ruimtelijke afwegingen.

Conclusie

Het werk neemt toe, zowel in de breedte als in de diepte. Daarom is het noodzakelijk om met elkaar in gesprek te gaan om het budget vanaf 2027 structureel te verhogen om de taken goed uit te kunnen blijven voeren.

Ontwikkelingen in wet- en regelgeving en gevolgen voor inzet

Naast de autonome groei en de effecten van de Omgevingswet zijn er diverse nieuwe wettelijke en beleidsmatige ontwikkelingen die leiden tot een toename van werkzaamheden voor omgevingsdiensten. Deze ontwikkelingen hebben directe gevolgen voor de inzet van zowel gemeenten als de omgevingsdienst. Voorbeelden van relevante wijzigingen zijn:

- **Circulair Materialenplan (CMP)** – treedt in werking op **30 december 2025**.
- **Strengere asbestregelgeving** – van kracht per **1 januari 2027**.
- **EPBD IV** – Europese richtlijn voor energieprestatie van gebouwen, van toepassing vanaf **mei 2026**.
- **Nieuwe VNG-handreiking 'Activiteiten en milieuzonering'**.
- **Herindeling risicoclassificering bedrijvenbestand** op basis van milieubelastende activiteiten (mba's).
- **Kaderrichtlijn Water (KRW)** – EU-doelstellingen voor chemische en ecologische waterkwaliteit moeten uiterlijk in **2027** worden gehaald.

Deze en andere ontwikkelingen vragen om een aanzienlijke intensivering van de inzet en samenwerking tussen gemeenten en de omgevingsdienst. In de bijlage bij deze kaderbrief is een overzicht opgenomen van nieuwe wet- en regelgeving (niet limitatief).

Gevolgen voor de rol van de bevoegd gezagen

De genoemde ontwikkelingen hebben niet alleen operationele impact, maar ook bestuurlijke consequenties. De bevoegd gezagen van de omgevingsdienst blijven primair verantwoordelijk voor het nemen van besluiten en het vaststellen van beleidskaders. Dit betekent dat er:

- **Strategische keuzes moeten maken** over prioritering van taken en inzet van middelen.
- **Zorg dragen voor tijdige besluitvorming** bij vergunningverlening, toezicht en handhaving, conform de nieuwe wettelijke kaders.
- **Verantwoordelijkheid nemen voor naleving van Europese en nationale doelstellingen**, zoals die voortvloeien uit EPBD IV en KRW.
- **Afstemming organiseren** tussen gemeenten, provincies en de omgevingsdienst om uniforme uitvoering en handhaving te waarborgen.
- **Budgettaire en personele consequenties** expliciet meenemen in de planning en control-cyclus.

De omgevingsdienst ondersteunt hierbij met expertise, uitvoering en signalering, maar onveranderd blijft de uiteindelijke juridische verantwoordelijkheid bij de bevoegd gezagen.

FINANCIEEL KADER

INDEXERING VAN UURTARIEVEN EN MATERIËLE BUDGETTEN

In de Nota Planning en Control is vastgelegd dat het uurtarief en de materiële budgetten van de deelnemers jaarlijks worden geïndexeerd conform de richtlijn van de commissie Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen Hollands Midden (FKGRHM), tenzij het algemeen bestuur anders besluit. Deze richtlijn wordt sinds 2010 gehanteerd door de gemeenten in de regio Hollands-Midden om uniforme afspraken te waarborgen met betrekking tot indexering en algemene taakstellingen binnen gemeenschappelijke regelingen.

De Provincie Zuid-Holland neemt geen deel aan de commissie FKGRHM en is derhalve niet gebonden aan deze kaderstelling. Voor de gemeenschappelijke regelingen waarin zij participeert, hanteert de provincie eigen financiële kaders.

Toelichting op het doel van de indexering
Het doel van de jaarlijkse indexering is het waarborgen van een reële en actuele kostprijs voor de uitvoering van taken binnen de gemeenschappelijke regelingen. Door de uurtarieven en materiële budgetten aan te passen aan de economische ontwikkelingen, zoals loon- en prijsstijgingen, wordt voorkomen dat er structurele tekorten ontstaan of dat deelnemers onevenredig worden belast. De indexering draagt bij aan transparantie, voorspelbaarheid en een evenwichtige verdeling van kosten tussen de deelnemende partijen.

Verschil indexering 2027:

Onderdeel	Indexatiepercentage Provincie Zuid-Holland	Indexatiepercentage FKGRHM	Verschil
Loon	5,70%	4,53%	-1,17 %
Materieel	2,20%	2,60%	0,4 %

Het verschil tussen beide komt voort uit andere gekozen uitgangspunten die gebaseerd zijn op publicaties van het CPB, en de andere benadering van de commissie FKGRHM. Deze commissie streeft naar een waardevaste indexering, houdt rekening met ontwikkelingen uit voorgaande jaren, en verwerkt deze in het uiteindelijke indexeringspercentage. De provincie hanteert een andere wijze van indexering.

De prijsindexatie voor 2027, na correctie voor 2025 en 2026, is 4,53% voor personeelskosten en 2,60% voor materiële kosten. Het gewogen gemiddelde, met 75% op personeelskosten en 25% op materiële kosten, resulteert in een indexeringspercentage van 4,05%.

Het algemeen bestuur beslist in beginsel over het indexeringspercentage. In lijn met voorgaande jaren wordt uitgegaan van het indexeringspercentage zoals vastgesteld door de commissie FKGRHM.
Het gewogen gemiddelde op basis van de prijsindexatiepercentages van de provincie resulteert in een indexeringspercentage van 5,00%. Dit ligt hoger dan het gewogen gemiddelde van het FKGR.

TARIEF 2027

Uurtarief deelnemers

In overeenstemming met de aangegeven indexering bedraagt het uurtarief voor 2027 € 121,30 voor alle deelnemers. De ontwikkeling van het uurtarief is:

Begroting	2026	Indexering 4,05%	2027
Uurtarief	€ 116,60	€ 4,70	**€ 121,30**

Nader voorstel in het kader van de 6% taakstelling

De dienst ziet het als een voortdurende uitdaging om de werkprocessen te optimaliseren en de dienstverlening te verbeteren. Met het invullen van de taakstelling van 6%, die op 1 januari 2028 volledig geregeld moet zijn, is deze uitdaging serieus te noemen. Om dit te realiseren worden in de komende jaren drie strategische lijnen gevolgd: taakuitbreiding, intensivering van samenwerking en efficiency verbeteringen. Daartoe zijn al verschillende acties ondernomen en zullen ook verdere stappen gezet worden in 2026 en 2027, opdat de dienst niet alleen voldoet aan de robuustheidscriteria die gelden op 1 april 2026, maar ook een continue robuuste dienstverlening kan blijven bieden in de toekomst.
De dienst heeft de invulling van de taakstelling op twee manieren aangepakt:

1. De aanpassingen uitsmeren over 4 jaar, om geleidelijkheid te creëren: feitelijk vult de dienst een taakstelling van 3% in vanaf 2024 t/m 2027 (die vanaf 2026 als korting op de begroting van 6% met de deelnemers wordt verrekend) en wordt de 6% met ingang van 2028 bereikt
2. Om risico's van lange termijneffecten te voorkomen, vooralsnog de inspanningen vertalen in een jaarlijkse 'lump sum'-korting op de begroting.

De dienst heeft geconstateerd dat het eerste goed werkt, maar het tweede eigenlijk niet. Er blijven vragen leven bij deelnemers of de dienst dit wel effectief kan invullen. Dat levert extra werk op voor de dienst, maar het lijkt ook remmend te werken op gesprekken over taakuitbreiding als gevolg van wijzigingen in wet- en regelgeving en alle andere (landelijke) ontwikkelingen.
Binnen de huidige financieringssystematiek en de begrotingsuitgangspunten voor 2027 kan de dienst de taakstelling alsnog vorm te geven als een eenmalige korting op het tarief van 6% per 1 januari 2027. Voor de deelnemers geeft dit:

- Meer zekerheid: iedere deelnemer weet precies en aan de voorkant waar hij aan toe is (van inspanning naar resultaat)
- Meer gelijkheid: het risico is weggenomen dat 6% over het geheel voor de ene deelnemer meer oplevert dan voor de andere
- Meer duidelijkheid: het is eenvoudig uit te leggen aan opvolgende bestuurders
- Meer voordeel: voor extra opgedragen werk gaat dan ook meteen een korting van 6% gelden.

De dienst adviseert om deze wijziging door te voeren en het tarief te verlagen. Dan bedraagt het uurtarief voor 2027 € 114,00 voor alle deelnemers.

Begroting	2027	Taakstelling (6%)	2027*
Uurtarief	€ 121,30	-€ 7,28	**€ 114,00**

* het voorgestelde tarief voor 2027 komt nagenoeg overeen met het tarief van 2025; per saldo is dus de volledige prijscompensatie van twee opvolgende jaren door de dienst zelf ingevuld.

Overige tarieven

Voor het verstrekken van bodemrapporten worden kosten in rekening gebracht. Dit leidt tot extra administratieve handelingen en vertragingen in het proces. Het beschikbaar stellen van bodemrapporten is een belangrijk instrument voor transparantie en het faciliteren van besluitvorming. Door deze informatie kosteloos aan te bieden, wordt de toegankelijkheid vergroot en de efficiëntie verbeterd.

Argumentatie

1. Transparantie en openbaarheid
   Het gratis beschikbaar stellen van bodemrapporten draagt bij aan een open en transparante overheid, conform de uitgangspunten van de Wet open overheid (Woo).
2. Efficiëntie en lastenverlichting
   Door het schrappen van facturatieprocessen en kosten daarvan wordt de administratieve belasting voor zowel de organisatie als externe partijen verminderd.
3. Publiek belang
   Bodeminformatie is essentieel voor ruimtelijke ordening, bouwprojecten en milieubeheer. Kosteloze toegang bevordert een zorgvuldige en duurzame ontwikkeling.
4. Digitale toegankelijkheid
   Via het digitale loket wordt de informatie uniform en veilig aangeboden, wat de gebruiksvriendelijkheid vergroot.

Financiële consequenties

Het wegvallen van inkomsten uit bodemrapporten wordt gecompenseerd door besparingen op administratieve processen. De maatregel heeft geen significante impact op de begroting.

Het voorstel is om per 2027 de bodemrapporten kosteloos ter beschikking te stellen aan hen die ze opvragen.

BOUWTAKEN NOORDWIJK

Voor het opstellen van de begroting 2027 is het van groot belang dat op korte termijn in financiële zin duidelijkheid is over de terugname van de bouwtaak door de gemeente Noordwijk, aangezien dit directe gevolgen heeft voor de raming van lasten en baten in de meerjarenbegroting.

Financiële consequenties

Uitgangspunt is dat de scheiding van bouwtaken niet mag leiden tot kostenverhoging voor andere deelnemers; evenmin mag het zo zijn dat Noordwijk onevenredig wordt belast. Hoewel de dienst deze processen strikt probeert te scheiden, constateren wij dat er desondanks onderlinge financiële effecten optreden. Deze worden voornamelijk veroorzaakt door het structureel ontbreken van de dekking van de overhead- en exploitatiekosten voor een bedrag van ca. € 1,2 miljoen per jaar. Om te kunnen voldoen aan de vereisten van rechtmatigheid en doelmatigheid zoals opgenomen in artikel 8 BBV, is het streven erop gericht om voorafgaand aan het vaststellen van de Begroting 2027 definitief overeenstemming te bereiken met Noordwijk over een bedrag aan kostenvergoeding.

Gevolgen begroting 2027 en meerjarenperspectief 2028-2030

Ten tijde van het opstellen van deze kadernota is er sprake van een conceptovereenstemming over de financiële afhandeling van de terugname van de bouwtaken door Noordwijk. Deze zal, na positieve besluitvorming door het college en de gemeenteraad van Noordwijk en door het dagelijks- en algemeen bestuur van de dienst, worden verwerkt in een -sluitende- begroting 2027 en meerjarig financieel perspectief 2028-2030.

Dit betekent dat er op het moment van het opstellen van deze kadernota 2027 (begin januari 2026) nog geen definitieve zekerheid is over het kunnen opstellen van een sluitende begroting 2027 en meerjarenperspectief 2028-2030.

VERVOLGSTAPPEN FINANCIERING VAN DE DIENST

In 2027 zal de dienst een belangrijke stap zetten richting een toekomstbestendige financiële structuur door te werken aan een voorstel voor een nieuwe financieringssystematiek. Deze systematiek moet beter aansluiten bij de veranderende omstandigheden, waaronder de toenemende druk op ureninzet door gewijzigde regelgeving en landelijke ontwikkelingen, evenals de noodzaak om investeringen in efficiency en samenwerking duurzaam te bekostigen. Het doel is een transparant en evenwichtig model dat recht doet aan zowel de kwaliteitseisen als de financiële stabiliteit van de dienst.
Dit voorstel zal voortbouwen op de strategische lijnen die in voorgaande jaren zijn ingezet, zoals robotisering van werkprocessen, intensivering van samenwerking met andere Zuid-Hollandse Omgevingsdiensten en uitbreiding van het takenpakket. Door deze elementen in samenhang te bezien, kan een financieringssystematiek worden ontwikkeld die niet alleen de huidige uitdagingen adresseert, maar ook ruimte biedt voor innovatie en kostenbeheersing op de lange termijn.

CAO ONTWIKKELINGEN

De huidige CAO gemeenten/SGO loopt op 31 maart 2027 af. Wij zullen tegen die tijd de ontwikkelingen nauwgezet in de gaten houden en zullen de gevolgen zo nodig in een begrotingswijziging verwerken.

PRODUCTIVITEITSNORM

Voor 2027 geldt een productiviteitsnorm van 1.365 uur per fte per jaar op basis van een 36-urige werkweek.

ONDERTEKENING

Vastgesteld door het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst West-Holland op 9 maart 2026,

De voorzitter, De secretaris,

A.M. North M.E. Krul-Seen

Jaarstukken 2025 (2026038044)

Samen maken we ruimte voor de toekomst

Omgevingsdienst West-Holland

Inhoud

Voorwoord 4
1. Inleiding 6
1.1 Verantwoording 6
1.2 Leeswijzer 6
2. Programmaverantwoording 7
2.1 Programma Milieu 8
2.2 Programma Bodem 12
2.3 Programma Omgevingsadvies 14
2.4 Programma Duurzaamheid 17
2.5 Programma Bouwen 19
2.6 Programma Randvoorwaardelijke Taken 21
2.7 Klanttevredenheid 23
3. Bedrijfsvoering 24
3.1 Personeel 25
3.2 Informatisering en automatisering 26
3.3 Planning & Control 27
3.4 Inkoop en aanbesteding 27
3.5 Maatschappelijk Verantwoord Opdracht geven en Inkopen 28
3.6 Communicatie 28
3.7 Verantwoordingsverslag klachten (conform artikel 9:2 Algemene wet bestuursrecht) 29
4. Paragrafen 30
4.1 Lokale heffingen 31
4.2 Weerstandsvermogen 31
4.3 Onderhoud kapitaalgoederen 34
4.4 Financiering 34
4.5 Paragraaf Wet Open Overheid 36
4.6 Bedrijfsvoering 37
4.7 Staat van Investeringen 37
4.8 Begrotingsrechtmatigheid 37
5. Jaarrekening 39
5.1 Balans per 31 December 40
5.2 Toelichting op de balans 41
5.3 Niet uit de balans blijkende verplichtingen 46

5.4 Overzicht van baten en lasten 47
5.5 Gebeurtenissen na balansdatum 48
5.6 Wet Normering Topinkomens 49
5.7 Rechtmatigheidsverantwoording 50
B. Bijlagen 52
B1 SISA-Bijlage 53
B2 Toelichting Eindafrekening 56
B3 Programmarekening 56
B4 Programmarekening naar taakvelden 56
B5 Rapportage Kwaliteitscriteria 3.0 57
B6 Controleverklaring 64

Voorwoord

Met een positief gevoel presenteren wij u onze jaarstukken 2025. Dat doen we eigenlijk ieder jaar, maar 2025 was wel een bijzonder jaar en vanuit het perspectief van de dienst een heel spannend jaar. Dat de accountant onze dienst ook dit jaar weer een goedkeurende verklaring heeft verstrekt is opnieuw een feit om blij mee te zijn.

Robuust worden

Robuustheid was, net als in 2024, een belangrijk thema in 2025. Naar het zich laat aanzien gaat onze dienst er in slagen om onze robuustheid te verbeteren en op 1 april 2026 te voldoen aan alle zes gestelde criteria. Budgettair waren de gestelde eisen ten aanzien van een opleidingsbudget (3% van de loonsom) en een innovatiebudget (1% van de omzet) al direct vanaf 2024 in de begroting verwerkt. Als reactie op onze halfjaar rapportage ontvingen wij opnieuw een positieve terugkoppeling van het ministerie van I en W dat zij verwachten dat wij tijdig robuust zijn. Elders in het land zijn inmiddels verschillende fusies tussen omgevingsdiensten in voorbereiding of inmiddels al gerealiseerd.

Samen met de andere Zuid-Hollandse omgevingsdiensten heeft de dienst een gezamenlijk innovatieprogramma opgezet, als onderdeel van de brede samenwerkingsagenda. Vooralsnog besteden we een bescheiden deel van de innovatiemiddelen gezamenlijk, met de verwachting dat dit in de loop van de jaren zal toenemen. De overige middelen besteden we, eveneens programmatisch, aan dienstgerichte innovaties.

De toename van het opleidingsbudget is volledig besteed aan het voldoen aan de kwaliteitscriteria, die met ingang van 2025 zijn vernieuwd. Naast de besteding van het deel van het opleidingsbudget dat hieraan altijd al werd besteed betekent dit een grote en zeer gewenste investering in de kwaliteit van medewerkers. En de samenwerking in Zuid-Holland levert ook een belangrijke bijdrage aan het kunnen voldoen aan de kwaliteitscriteria, vooral voor taken die bij de dienst qua omvang te klein zijn.

Taakstelling

In lijn met de afspraken die zijn gemaakt over het realiseren van de taakstelling van 6%, die op basis van een aanbeveling van de Commissie financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen in Hollands Midden (FKGRHM) door de dienst is overgenomen, heeft de dienst ook in 2025 een positief exploitatiesaldo van ca 3% gerealiseerd. Dit betekent dat de afspraken die begin 2025 in de Kadernota voor 2026 verder waren uitgewerkt, in 2026 kunnen worden uitgevoerd als afgesproken.

Ontvlechting Bouwtaken

In 2025 is gestart met de ontvlechting van de bouwtaken van de gemeente Noordwijk, ter opvolging van het besluit van de raad van de gemeente Noordwijk om de bouwtaken vanaf 1 januari 2027 zelf te gaan uitvoeren. Voor de medewerkers van Bouwen was dit erg lastig; bestuurlijk is er een grote inspanning geleverd om tot een voor de dienst en voor Noordwijk acceptabele financiële afspraak te komen. En met succes: vóór het eind van 2025 was er overeenstemming, die inmiddels is vastgelegd en ook door de raad van Noordwijk en ons algemeen bestuur is onderschreven.

Robuust blijven

In het kader van de robuustheid heeft de dienst vanuit het ministerie van I en W nog de vraag gekregen om te onderzoeken of de deelnemers overwegen om meer plustaken bij de dienst in te brengen. Daartoe zijn in 2025 de eerste gesprekken gevoerd met de deelnemers. In combinatie met de taakstelling is het een gezamenlijke zoektocht met de deelnemers, die niet eenvoudig is. De dienst geeft daar dit jaar en in de komende jaren via diverse acties een vervolg aan.

Robuust worden is één stap, maar robuust blijven is een volgende!

Marlies Krul-Seen

Directeur Omgevingsdienst West-Holland

1. Inleiding

1.1 Verantwoording

Het jaarverslag en de jaarrekening zijn opgesteld volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor provincies en gemeenten. De jaarrekening is in lijn met het BBV, de financiële verordening en de Nota Planning en Control 2020-2027. De kosten voor gemeenten zijn gebaseerd op de werkelijk bestede uren, vermenigvuldigd met een vooraf vastgesteld uurtarief (voor 2025 is het uurtarief 114 euro). Afschrijvingen worden lineair berekend op basis van de verwachte levensduur van de activa.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 vindt u het jaarverslag, waarin per programma zowel inhoudelijk als financieel verantwoording wordt afgelegd. Hoofdstuk 3 behandelt bedrijfsvoering. Hoofdstuk 4 behandelt de paragrafen, waaronder de actualisatie van de risico-inventarisatie. Hoofdstuk 5 bevat de jaarrekening, inclusief de balans met toelichting en de overzichten van baten en lasten met bijbehorende toelichtingen. Vervolgens bieden diverse bijlagen verdere verduidelijking van de jaarrekening. De controleverklaring van de accountant is als afsluitende bijlage opgenomen.

Voor een betere leesbaarheid worden alle bedragen, voor zover mogelijk, afgerond op duizendtallen.

2. Programmaverantwoording

2.1 Programma Milieu

Het programma Milieu controleert bedrijven op milieuwet- en regelgeving. We verlenen vergunningen, toetsen meldingen en controleren bedrijven op het naleven van de regels.

Wat zeggen de cijfers?

Soort compleet	Basisbegroting	Werkplan	Offerte	Actueel Werkplan	Realisatie	Verschil
Uren x Tarief	€ 6.290.862	€ 6.612.570		€ 6.612.570	€ 6.998.779	€ 386.209
Materieel	€ 84.300	€ 71.100		€ 71.100	-€ 21.390	-€ 92.490
Totaal	**€ 6.375.162**	**€ 6.683.670**		**€ 6.683.670**	**€ 6.977.389**	**€ 293.719**

Toelichting

Omgevingswet

Sinds de invoering van de Omgevingswet is ons toezicht op bedrijven veranderd. De gemeentelijke omgevingsplannen bevatten, via de bruidsschat, regels over onder andere geur en geluid. Bedrijven moeten zich aan deze regels houden. Binnen het programma Milieu controleren wij actief of bedrijven deze regels naleven. We kijken daarbij ook of zij voldoen aan de wettelijke zorgplicht en schade aan het milieu voorkomen.

Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet hebben wij onderzocht welk juridisch kader geldt voor het overgangsrecht. Dat kader vormt de basis voor onze manier van toezicht houden en handhaven.

Advies

Inwoners, bedrijven en organisaties weten ons steeds beter te vinden. Aanvragen worden ook steeds complexer. Hierdoor kostte de beantwoording van deze vragen veel meer tijd dan begroot. Omdat het budget voor beantwoording relatief laag begroot was, is deze overschrijding opgevangen binnen het gehele programma.

Aandacht bedrijven

Binnen onze regio zijn er verschillende bedrijven die integraal aandacht vragen of op de bestuurlijke agenda staan. We houden de betrokken opdrachtgevers ambtelijk op de hoogte van de voortgang. Sommige dossiers vragen bestuurlijke besluitvorming. In die gevallen informeren wij de portefeuillehouder zelf of via de milieuregisseur. Deze dossiers kosten vaak meer tijd, omdat ze meestal juridische gevolgen hebben en de besluitvorming bijna altijd via bezwaar- en/of beroepsprocedures loopt. Met onze inzet zorgen wij ervoor dat het bestuur voldoende zekerheid en duidelijkheid krijgt.

Veel dossiers vergen helaas een lange adem, zowel van de gemeenten als van ons. Daarnaast zoeken wij actief de samenwerking met alle betrokken partijen, zoals de gemeenten, de politie, het Hoogheemraadschap, de NVWA en de ILT.

Vergunningen

Aanvragen worden steeds complexer. De maatschappij verandert, inwoners en bedrijven weten ons beter te vinden, en de jurisprudentie ontwikkelt zich voortdurend, onder andere op het gebied van stikstof en de Kaderrichtlijn Water.

In 2025 hebben we alle binnengekomen aanvragen, adviesverzoeken en milieubelastende activiteiten (MBA's) behandeld. In datzelfde jaar zijn we gestart met een programma om vergunningen bij te werken. Met dit

programma beoordelen en vernieuwen we de komende jaren de vergunningen van bedrijven die onder de vergunningplicht vallen. Het gaat om meer dan 100 bedrijven waarvan we de vergunning in de komende drie jaar opnieuw willen beoordelen. Deze aanpak is vastgesteld en verwerkt in de werkplannen.

Toezicht bedrijven

In 2025 hebben we 113% van de uren gerealiseerd.

Een deel van die toename komt doordat er meer juridisch uren voor toezicht zijn gemaakt (+300 uur), we meer projectcontroles hebben uitgevoerd (+500 uur) en een inhaalslag hebben gemaakt bij relatief lichtere bedrijfscategorieën (zoals garages, horeca, transportbedrijven, akkerbouw, bollenteelt, lichte industrie), die al enige tijd niet waren gecontroleerd (+2500 uur). Ook daar werden de milieubelastende activiteiten in kaart gebracht wat ten goede is gekomen van de datakwaliteit.

Verder leverden onder andere de gevelcontroles veel nieuwe meldingen voor reguleren op, die door toezicht vervolgens zijn gecontroleerd. Dit zorgde voor extra werk (+ 600 uur).

Qua milieucontroles hebben we iets minder aantallen (-10%) dan geraamd gehaald. Deels komt dit doordat het aantal klachten aanzienlijk hoger lag dan geraamd (+60% - + 328 klachten meer), wat ten koste is gegaan van de reguliere controles.

In 2025 zijn we ook met een nieuw zaaksysteem (Mozard) gaan werken. Deze wisseling van zaaksysteem kostte in het begin extra tijd, omdat de medewerkers werken met het nieuwe systeem nog moesten aanleren. Ondertussen werken we weer als vanouds met dit nieuwe zaaksysteem.

Het werken met de Omgevingswet, omgevingsplannen en het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) vraagt om meer flexibiliteit van de medewerkers dan voorheen onder het Activiteitenbesluit. De bedrijven moeten nu ook worden getoetst aan de lokale regels in de gemeentelijke Omgevingsplannen.

Ondanks dat we in 2024-25 zeven nieuwe medewerkers hebben aangetrokken, was er nog steeds sprake van een krapte bij toezicht bedrijven en zijn er in 2025 drie nieuwe medewerkers bij milieutoezicht gestart en in september met de deelopleiding tot milieuhandhaver zijn begonnen (Hamil).

Met het aanstaande vertrek van drie collega's in 2026 gaat de werving naar nieuwe toezichthouders door, ook al om de inhuurbehoefte te verkleinen en de verjonging van het team toezicht verder te realiseren.

Op het gebied van de projecten (circa 5.100 uur) hebben de doelstellingen niet geheel behaald, maar zijn op 95% uitgekomen (-250 uur). Alle projecten zijn opgepakt en afgerond en op het gebied van de datakwaliteit hebben we grote stappen gezet. We gaan hier in Mozard nog mee verder, samen met de andere teams.

Themagerichte of projectcontroles blijven we in 2026 doen en ramen ongeveer eenzelfde hoeveelheid tijd daarvoor, wel verspreid over meer onderwerpen, bijvoorbeeld UO-registraties, natte koeltorens, SCIOS-registraties, lozingen afvalwater (met betrekking tot de waterkwaliteitsopgave, de KRW), gevelcontroles, etc.

Aan de hand van ondermijningscontroles en gevelcontroles zijn nog meer onbekende bedrijven opgespoord. Hierdoor is het inzicht in het bedrijvenbestand verbeterd en zijn diverse aanschrijvingen opgesteld aan bedrijven die zich niet hebben gemeld.

Ondermijning

Het hoofddoel van het project ondermijning was om inzicht te krijgen in de omvang en aard van ondermijnende activiteiten binnen de deelnemende gemeenten. We namen deel aan gezamenlijke acties, die leidden tot handhavingsacties en samenhangende maatregelen. Het resultaat tot nu toe is dat in alle

deelnemende gemeenten significante stappen zijn gezet om ondermijning aan te pakken. Daarnaast heeft samenwerking met en tussen de gemeenten geleid tot een beter begrip van de problematiek en de ontwikkeling van effectieve strategieën.

Naar aanleiding van gezamenlijke acties zijn meerdere handhavingszaken opgestart. We hebben gemiddeld ongeveer 50 uur per gemeente aan dit project besteed in 2025.

Bijzonderheden:

- In Voorschoten en Leiden hebben de bovenstaande acties geleid tot een behoefte aan extra uren voor ondermijningscontroles. Dit zal in 2026 leiden tot extra zaken.
- De gemeente Katwijk heeft de meeste uren besteed aan ondermijningsactiviteiten. Deze waren ook nodig, want het heeft geresulteerd in diverse succesvolle interventies.
- Voor de Samenwerkingsorganisatie HLT wordt gekeken of er via een extra opdracht meer uren ingezet kunnen worden voor gezamenlijke ondermijningsacties.

Administratief- en ketentoezicht

We werken nauw samen met de andere omgevingsdiensten in onze provincie en zoeken daar waar nodig aansluiting bij Omgevingsdienst IJmond, Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en de samenwerkende Gelderse omgevingsdiensten. Dit doen we om het toezicht op de afvalstromen te intensiveren en eenduidiger te maken. We verwachten dat breder wordt geïnvesteerd in ketentoezicht, ook in relatie tot het landelijk proces tot verbetering van het VTH-proces.

In 2025 hebben we, in samenwerking met de andere vier omgevingsdiensten in Zuid-Holland, bij een aantal bedrijven in de provincie gericht ketenonderzoek uitgevoerd. Hierbij is, indien van toepassing, ook samengewerkt met omgevingsdiensten uit andere provincies. Ook het ketenonderzoek naar ziekenhuisafval, waarbij tevens meerdere diepgaand administratieve controles heeft plaatsgevonden, heeft geleid tot verdere samenwerking met onder andere de ODZOB, Fumo en ODNZKG.

In 2026 zal het ketentoezicht toegevoegd als onderwerp aan de AT-pool worden toegevoegd. De vijf diensten wordt gevraagd 8 uur per week extra capaciteit te leveren aan de AT-pool om ook ketentoezicht uit te kunnen voeren. In het jaarwerkprogramma 2026 van de AT-pool is hier alvast een voorschot op genomen. In 2025 is gewerkt aan uniformiteit van de rapportages en afhandeling van onderzoeken binnen de vijf verschillende diensten om zo effectief mogelijk te kunnen handhaven binnen de gehele provincie indien nodig.

Geluid

Met de intreding van de Omgevingswet verviel formeel een aantal beleidskeuzes die op basis van de oude wetgeving gemaakt waren. Om een nieuw houvast te creëren, is in de loop van 2024 het “afwegingskader geluid omgevingsplan” opgesteld. Dit afwegingskader vormt de basis van de (geluid)advisering die wij als dienst toepassen. Op basis van inbreng van onze deelnemers en op basis van onze eigen ervaringen zal dit kader de komende jaren geëvalueerd en zo nodig geactualiseerd worden. Het afgelopen jaar hebben wij geadviseerd op basis van het afwegingskader. Naar aanleiding van de verkregen reacties zullen wij begin 2026 een geactualiseerd kader opstellen.

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) – Kaderrichtlijn Water (KRW)

Steeds meer chemische stoffen blijken schadelijk voor mens en milieu. Daarom streven we ernaar Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) uit de leefomgeving te weren.

Bedrijven moeten hiervoor een vermijdings- en reductieprogramma (VRP) opstellen. De Provincie Zuid-Holland heeft ons, samen met de vier andere omgevingsdiensten, opdracht gegeven om ZZS-vergunningen te

actualiseren en toetsen. Komend jaar beoordelen we welke afvalverwerkers een VRP nodig hebben, met als doel eind 2026 alle VRP's te hebben beoordeeld.

Daarnaast is de kwaliteit van zoet water van belang voor mens en dier. Vanuit Europa is Nederland verplicht om de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater te verbeteren. De verplichting is opgenomen in de landelijke Kaderrichtlijn Water, de KRW.

De rol van de ODWH ligt met name op het inventariseren van de kwaliteit van het geloosde water door bedrijven op het riool, om die vervolgens te kunnen reguleren.

In 2025 zijn we gestart met de eerste inventarisaties. Enkele medewerkers hebben hiervoor al trainingen gevolgd met betrekking tot monstername en beoordelen van de analyses van de watermonsters.

Deze krijgen een uitgebreid vervolg in de komende jaren. Onder andere wordt gekeken naar de aanwezigheid van ZZS, zware metalen en gewasbeschermingsmiddelen.

Aan bedrijven die verantwoordelijk zijn voor het lozen van voornoemde stoffen kunnen vervolgens maatwerkvoorschriften worden opgelegd om lozingen te verminderen, te voorkomen of anderszins te reguleren.

Sinds medio 2025 werken Omgevingsdienst NL en RIVM samen aan kennisontwikkeling over ZZS, zoals PFAS. Onze dienst neemt namens de provincie Zuid-Holland deel aan het kennisteam Water van het IPLO. Hierdoor versterken wij onze en ook de landelijke kennisinfrastructuur op dit thema.

Handhaving

In 2025 hebben we voor het product handhavingsbesluit 85% van de uren gedraaid. Dit is voornamelijk het gevolg van minder handhavingszaken bij de bedrijven onder provinciaal toezicht. De onderschrijding ebt ook door in de producten invordering en intrekking. Wel is er een toename in uren ten opzichte van 2024 (+360 uur). Qua handhavingsverzoeken is sprake van een forse overschrijding, er is 970 uur (ofwel 498%) gerealiseerd. Er zijn meer handhavingsverzoeken ingediend en een aantal waren juridisch complex van aard.

Bezwaar en beroep

In 2025 hebben we voor de producten bezwaar, beroep en voorlopige voorziening 120% van de uren gedraaid. Dit is het gevolg van meer en complexere zaken bij bedrijven onder gemeentelijk gezag, bij de provinciale bedrijven is juist sprake van een forse onderschrijding.

Ook in 2025 hebben we veel tijd moeten steken in veranderingen: tot op het laatste moment werden regels vernieuwd in de Omgevingswet, omgevingsplannen en het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en speelden er vraagstukken rond de toepassing van het overgangsrecht. Er is sprake van een moeilijk in te vullen vacature voor juridisch medewerker/adviseur. Dit zorgt ervoor dat inhuur nog steeds noodzakelijk is.

2.2 Programma Bodem

Binnen het programma Bodem houden wij ons bezig met het beheer en de bescherming van de bodemkwaliteit. Dit omvat het beoordelen van bodemonderzoeken, het verstrekken van bodeminformatie, het geven van adviezen en het behandelen van vergunningaanvragen, meldingen en informatieplicht

Wat zeggen de cijfers?

Soort compleet	Basisbegroting	Werkplan	Offerte	Actueel Werkplan	Realisatie	Verschil
Uren x Tarief	€ 1.961.792	€ 1.780.338		€ 1.780.338	€ 1.786.380	€ 6.042
Totaal	**€ 1.961.792**	**€ 1.780.338**		**€ 1.780.338**	**€ 1.786.380**	**€ 6.042**

Toelichting

Bodem en grondwater

Algemeen

De invoering van de Omgevingswet en de Aanvullingswet bodem heeft veel wijzigingen teweeggebracht binnen het bodemdomein. Veel overheidstaken (bevoegdheden) zijn overgegaan van de provincie naar gemeenten. Tot op het laatste moment in 2023 zijn wijzigingen in het overgangsrecht vastgesteld, terwijl de wetgever dit in eerste instantie niet van plan was. Het overgangsrecht maakte dat minder taken van provincie overging naar de gemeenten. In 2024 en 2025 werd meer duidelijk hoe de Omgevingswet en overgangsrecht gelezen moesten worden en hebben de marktpartijen hun meldgedrag aangepast. Hierdoor moest er intern geschoven worden met personeel en taken. Uiteindelijk is de besteding rond de 97% geweest.

Verschuiving reguleren naar toezicht

Door veranderingen van de wettelijke verplichtingen die voor het bedrijfsleven onduidelijk waren, heeft er een verschuiving van regulering naar toezicht plaatsgevonden. Door taken en personeel te verschuiven, kon goed worden ingespeeld op ontwikkelingen binnen het taakveld. Omdat onder de Omgevingswet informatie niet meer vooraf hoeft te worden aangeleverd, is er een lastenverzwaring voor toezicht. Voor toezicht is de informatie over de kwaliteit van de grond, vervoersdocumenten en herkomst van de grond namelijk onontbeerlijk en wordt opgevraagd bij de meldende partijen.

Bevoegdheid

Voor activiteiten die onder het overgangsrecht vallen, gelden nog steeds de ‘oude’ regels. Bodemsaneringen en beheersmaatregelen duren vaak lang. Verplichtingen uit het overgangsrecht kunnen hierdoor nog lang (soms zelfs eeuwigdurend) van kracht blijven. Dit betekent dat bij bestaande nazorglocaties werkzaamheden onder bevoegdheid blijven van de provincie.

Breed bodemadvies

Voor de adviesbureaus en initiatiefnemers bleken de nieuwe regels onder de Omgevingswet vaak onduidelijk. Maar ook binnen de overheden kwamen veel vragen over het toepassingsbereik en uitleg van voorschriften. Met inachtneming van het overgangsrecht zijn processen, werkwijzen en sjablonen aangepast aan de nieuwe werkelijkheid. Actualiteiten zoals de ‘Kamerbrief Water en Bodem Sturend’ bij ruimtelijke ordening van 25 november 2022, en nieuwe inzichten over bijvoorbeeld PFAS, waren voor ons de aanleiding om onze advisering voor het integraal omgevingsadvies onder de loep te nemen en onze kennispositie verder op te bouwen en uit te breiden.

Grondwater

De provincie is onder de Omgevingswet het bevoegd gezag voor alle grondwatertaken. Dat betekent dat er meer samenwerking plaatsvindt tussen de gemeenten (die het bevoegd gezag zijn voor bodem) en de

provincie. Voor onze grondwatertaken en de Zuid-Hollandse omgevingsverordening zijn de processen en sjablonen aangepast en de vrijeveldcontroles geïntensiveerd. Expertise en ervaringen zijn met andere omgevingsdiensten uitgewisseld en we hebben gezamenlijke controles uitgevoerd met Omgevingsdienst Haaglanden.

Nota bodembeheer

Eind 2023 is de regionale 'Nota bodembeheer 2023-2033' vastgesteld door tien gemeenten binnen ons werkgebied. In deze nota staat welke gebied specifieke mogelijkheden er zijn voor het toepassen en hergebruiken van grond en baggerspecie. In 2024 hebben wij de gemeenten ondersteund bij het implementeren van dit beleid binnen de eigen organisaties. Vanuit de gemeenten en marktpartijen zijn in 2025 nog vragen gesteld over de nota. De nota is via internet ter beschikking gesteld voor algemeen gebruik.

RSP, de Regionale bodemtafel en kennisontwikkeling

Samenwerking en kennisopbouw blijft onder de aandacht van de Omgevingsdienst. Het RSP valt voor een groot deel samen met de regionale bodemtafel. Daarom geven wij via deze omgevingstafel vorm aan de uitgangspunten van het RSP. Op 9 oktober hebben wij samen met onze deelnemers een interessante sessie georganiseerd. De onderwerpen waren:

- waar is relevante kennis te halen
- hoe kunnen we de samenwerking tussen gemeenten, ODWH, waterschappen, GGD en provincie versterken; en
- ontwikkeling van een regionale en landelijke kennisstructuur.

Medio 2025 zijn, vanuit de provincie en ODNL, initiatieven genomen om de kennisinfrastructuur te versterken, waarbij ODWH via de Kennis Infrastructuur (KIS) de rol kennismakelaar voor bodem en ondergrond heeft gekregen. Deze rol richt zich met name op de samenwerking binnen de provincies Zuid-Holland en Zeeland, met een lijn naar de landelijke samenwerking.

PFAS

Provinciebreed is toegewerkt naar een 'Handreiking zorgplichtverontreiniging met PFAS'. Dit traject loopt parallel met het dat van het rijk, dat een gelijksoortige handreiking ontwikkelt. In samenwerking met de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten is er een inventarisatie gemaakt van onderzoekslocaties. Gemeenten zijn hierover geïnformeerd. In een enkel geval is ons door de gemeente gevraagd uitleg te geven over pfas. Deze uitleg is gegeven. In 2026 wordt er verder locatieonderzoek gedaan worden.

Handhaving

In 2025 hebben we voor het product handhavingsbesluit slechts 6% van de uren gedraaid. Er vloeiden eenvoudigweg maar een beperkt aantal handhavingszaken voort uit het toezicht op de bodemlocaties en het grondverzet. Wel is er 34 uur gemaakt op het productinvorderings- en 62 uur op het producthandhavingsverzoek.

Bezwaar en beroep

De onderschrijding bij met name handhaving druppelt door in de producten bezwaar en beroep. In 2025 is slechts 47% van de uren gedraaid.

2.3 Programma Omgevingsadvies

Het programma Omgevingsadvies geeft advies bij ruimtelijke vraagstukken en bouwplannen, met name op het gebied van milieu.

Wat zeggen de cijfers?

Soort compleet	Basisbegroting	Werkplan	Offerte	Actueel Werkplan	Realisatie	Verschil
Uren x Tarief	€ 3.712.125	€ 3.795.630	€ 7.866	€ 3.803.496	€ 3.627.127	-€ 176.369
Materieel	€ 88.000	€ 19.000		€ 19.000	€ 10.250	-€ 8.750
Totaal	**€ 3.800.125**	**€ 3.814.630**	**€ 7.866**	**€ 3.822.496**	**€ 3.637.377**	**-€ 185.119**

Toelichting

Advisering

Binnen het programma Omgevingsadvies ondersteunen wij gemeenten bij hun ruimtelijke en bouwkundige plannen. Dit omvat onder meer deskundige adviezen over bouwplannen, schetsontwerpen en omgevingsplannen. Dit jaar hebben wij samen met gemeenten gewerkt aan de ontwikkeling van omgevingsvisies en omgevingsplannen. Verder valt onder dit programma de advisering over Schiphol en onze inzet binnen het Project Voorbeeldregels Omgevingsplan, waarin wij met deelnemende gemeenten actief hebben samengewerkt.

In het afgelopen jaar is het aantal verstrekte adviezen door de dienst toegenomen: van 1.700 adviezen in 2024 naar 2.250 in 2025. Deze stijging hangt samen met een groei in zowel integrale als partiële adviesaanvragen vanuit onze deelnemers. Daarentegen is het aantal gemaakte uren niet gestegen ten opzichte van 2024. We adviseren efficiënter.

Op het niveau van afzonderlijke deelnemers zien we verschillen: sommige gemeenten hebben meer adviesaanvragen ingediend, andere juist minder. Dit hangt onder meer samen met een afname van het aantal vergunningaanvragen en ruimtelijke principeverzoeken bij bepaalde gemeenten. Tegelijkertijd zijn veel gemeenten intensief bezig met het aanpassen van hun omgevingsplannen. Naarmate deze trajecten vorderden, hebben zij ons vaker om advies gevraagd. Daarnaast anticiperen we op actuele en toekomstige ontwikkelingen binnen de ruimtelijke ordening en milieu. Een aantal thema's zal relevanter gaan worden. Denk aan de problematiek rondom Schiphol (natuur, geluid, luchtkwaliteit, enzovoorts), ontwikkelingen rondom woningbouw en de risico's bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Schiphol

Het programma Omgevingsadvies adviseert en ondersteunt gemeenten uit de regio over vlieghinder. Het Schipholdossier is de afgelopen periode zeer dynamisch geweest. Beleidsmatige en operationele ontwikkelingen volgden elkaar in hoog tempo op. Wij hebben hierin een actieve rol gespeeld door gemeenten te ondersteunen, belangen te behartigen en inhoudelijk te adviseren. Dit omvat het opstellen van memo's, raadsinformatiebrieven en annotaties voor overleggen. Verder spelen de volgende kernpunten op het dossier:

- Aanbesteding geluidmeetposten: we hebben de contracten met Sensornet geïnventariseerd. Omdat de aanbestedingsgrens in zicht komt, wordt een gezamenlijke aanbesteding onderzocht. Daarbij zijn kansen en risico's van een regionale aanpak beschreven, met aandacht voor uniforme dataverzameling en marktpositie.
- Brief aan minister: begin 2025 stuurde de Provincie Zuid-Holland, mede namens clusters ZuidWest en Groene Hart, een brief met zorgen over het nieuwe handhavingsstelsel in het Luchthavenverkeerbesluit. Wij leverden inhoudelijke input en verzorgden de afstemming.
- Zienswijzen: Namens de clusters zijn zienswijzen ingediend over het vastleggen van een maximumaantal vliegtuigbewegingen en over de tijdelijke regeling groot onderhoud banenstelsel Schiphol 2025. Hiermee hebben we de regionale stem geborgd en aandacht gevraagd voor een evenwichtige verdeling van hinder.
- Luchtruimherziening: Na publicatie van het schetsontwerp zijn annotaties en memo's opgesteld voor informatiesessies met BRS-gemeenten. De ontwikkelingen worden nauwgezet gevolgd en gemonitord.
- Klachten en verzoeken: Gemeentelijke meldingen en signalen zijn geregistreerd en waar nodig individueel behandeld met specifieke toelichting.
- Samenwerking: Er is intensief contact onderhouden met BRS, Holland Rijnland, Provincie Zuid-Holland, GGD en bewonersorganisaties. Periodieke overleggen zorgden voor informatie-uitwisseling en gezamenlijke standpuntbepaling.
- Bestuurlijke en ambtelijke overleggen: Deelname aan gesprekken met gedeputeerden en het ministerie over LVB, luchtruimherziening en stelselherziening. Voor ZuidWest en Groene Hart vervullen we een coördinerende rol door agendavoorbereiding, verslaglegging en opvolging van actiepunten. Signalen en standpunten worden gebundeld en vertaald naar gezamenlijke zienswijzen en brieven richting het Rijk.

Omgevingswet

Voorbeeldregels Omgevingsplan

Gemeenten hebben tot 2032 de tijd om omgevingsplannen te maken. Er is onder de Omgevingswet veel mogelijk, want gezondheid, duurzaamheid en milieu worden ook meegenomen in de omgevingsplannen.

Het afgelopen jaar heeft de Omgevingsdienst binnen dit project gewerkt aan het opstellen van voorbeeldregels voor milieuthema's. Uitgangspunt was een beleidsarme omzetting van de bruidsschat (hoofdstuk 22 van het tijdelijk omgevingsplan), met inachtneming van de instructieregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening. De eerste concepten zijn opgeleverd en besproken met diverse gemeenten. Deze documenten worden ook gebruikt door adviesbureaus die gemeenten ondersteunen bij de omzetting van omgevingsplannen, evenals door al gepubliceerde en aangepaste plannen.

Voor het thema Externe Veiligheid is samen met de VRHM een handreiking ontwikkeld om gemeenten te helpen bij het maken van keuzes en het opstellen van voorbeeldregels. Andere lopende trajecten betreffen 'Geluid' en 'Algemene bepalingen'. Daarnaast wordt het onderwerp 'Handreiking Activiteiten en Milieuzonering' opgepakt binnen de regio en binnen de provincie Zuid-Holland.

De komende periode gaan wij door met het adviseren over deze plannen.

Regionale en landelijke bijeenkomsten

Het afgelopen jaar zijn regionale bijeenkomsten op het gebied van het Omgevingsplan georganiseerd. Alle gemeenten, Provincie Zuid-Holland, Veiligheidsregio Hollands Midden, GGD, Hoogheemraadschap van Rijnland en een vertegenwoordiger namens VNG hebben hieraan deelgenomen. De nadruk lag op het uitwisselen van kennis en ervaringen met het opstellen van het definitieve Omgevingsplan.

Ontwikkelingen Omgevingswet

De ontwikkelingen rondom de Omgevingswet en in het bijzonder het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en het Omgevingsloket zijn beperkt gebleven qua impact op de Omgevingsdienst. De nieuwe VNG Handreiking Activiteiten en Milieuzonering heeft wel veranderingen met zich meegebracht, maar de verwachting is dat dit vooral in 2026 zal gaan spelen. Hiervoor is door de Omgevingsdienst een project opgezet.

Archeologie

Uit deelnemersvragen blijkt dat er steeds meer behoefte is aan specialisten op het gebied van onder andere archeologie. Binnen onze dienst is deze kennis aanwezig en wij werken nauw samen met Erfgoed Leiden en Omstreken. Hierdoor kunnen wij kwalitatief goed adviezen verstrekken. Archeologie is iets waar bijna alle bouwplannen mee te maken hebben.

Daarnaast speelt ook archeologisch beleid hier een rol. Gemeentes moeten volgens de Omgevingswet zorgen voor de bescherming van archeologie door regels op te nemen in het omgevingsplan. De Omgevingswet stelt t.a.v. archeologische waarden- en verwachtingenkaarten dat deze “aantoonbaar te verwachten archeologische resten” moeten weergeven. Hiermee wordt bedoeld dat gemeentes bij het opstellen van deze kaarten en het archeologiebeleid gebruik maken van actuele en accurate lokale kennis van het bodemarchief. Dit betekent dat gemeentes gebruik (moeten gaan) maken van archeologische waarden- en verwachtingenkaarten die aangeven waar de kans op het aantreffen van archeologische resten groot is, en waar minder groot tot klein. Wij ondersteunen onze deelnemers bij de invulling van de bescherming van archeologie aan de eisen die de Omgevingswet stelt.

2.4 Programma Duurzaamheid

Het programma Duurzaamheid houdt zich bezig met de belangrijke vraagstukken rondom de energietransitie, klimaatadaptatie en circulariteit.

Wat zeggen de cijfers?

Soort compleet	Basisbegroting	Werkplan	Offerte	Actueel Werkplan	Realisatie	Verschil
Uren x Tarief	€ 1.340.355	€ 1.222.764	€ 17.157	€ 1.239.921	€ 1.437.996	€ 198.075
Materieel	€ 475.930	€ 253.751	€ 110.122	€ 363.873	€ 283.224	-€ 80.649
Totaal	**€ 1.816.285**	**€ 1.476.515**	**€ 127.279**	**€ 1.603.794**	**€ 1.721.220**	**€ 117.426**

Toelichting

Energietransitie en energietoezicht

Dit programma richt zich op de uitvoering van de wettelijke taken met betrekking tot energiebesparing en de informatieplicht van bedrijven. Onze focus lag in 2025 op het uitvoeren van energiecontroles en hercontroles bij de bedrijven. Gedurende het jaar is regelmatig handhaving ingezet waarmee we constateren dat het nalevingsgedrag lager is dan voorheen.

Nederland heeft afgesproken om minder CO2 uit te stoten. Het zakelijke en woon-werkverkeer levert een aanzienlijke bijdrage aan deze uitstoot. Elke organisatie met meer dan 100 mensen personeel moeten bij RVO een rapportage leveren over de zakelijke mobiliteit en het woon-werkmobiliteit van de medewerkers. Wij hebben dit jaar de eerste rapportages beoordeeld en in sommige gevallen bij bedrijven om aanvullende gegevens gevraagd. In 2026 gaan we verder met deze taak.

Biodiversiteit

Bijenlandschap

Tijdens de jaarlijkse bijeenkomst in september zijn er workshops en presentaties gegeven door verschillende organisatie en hebben vier organisaties zich aangesloten als partner bij het netwerk. Groene Cirkel Bijenlandschap heeft een bijdrage geleverd aan bijeenkomsten over Community of Practice Vergroening van NPHD, Kennissessie Basiskwaliteit Natuur van Provincie Zuid-Holland en Landschapspark Perspectief in de Polder. Op verzoek van de Nationale Bijenstrategie is meegewerkt aan de routekaart Groene Maatregelen. Deze routekaart biedt handelingsperspectief voor de transitie naar bestuivervriendelijk Nederland, waarin ecologisch verantwoord plantaanbod, aanleg en beheer de norm zijn.

Er is een helpdeskadvies verschenen voor twee terreinen die worden beheerd door Avifauna. Avifauna is dit jaar partner geworden en wil deze terreinen (gelegen in de polder ten zuiden van Alphen aan den Rijn) insectenvriendelijk inrichten en beheren. Deze terreinen zijn ook bedoeld als een voorbeeldlocatie voor de realisatie van leefgebied voor bijen en andere bestuivers, zoals opgenomen in het werkplan 2026.

Circulaire economie

Begin dit jaar hebben wij het initiatief genomen om samen met gemeenten, provincie en de regio Holland Rijnland te verkennen welke stappen gezet kunnen worden als het gaat om het realiseren van circulaire hubs.

Met de nadrukkelijke hulp van Holland Rijnland heeft dit geresulteerd in een projectplan dat uiteindelijk onder de RIA is komen te vallen. In opdracht van de provincie hebben vergunningverleners en toezichthouders de ontwerp CMP-afvalplannen (als opvolger van het Landelijk afvalbeheerplan 3) en ketenplannen gelezen en 60 specifieke materialen van commentaar voorzien. Op 17 maart 2025 is het circulair loket Zuid-Holland gestart. Dit loket is een samenwerking tussen de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten, de Zuid-Hollandse gemeenten en de provincie Zuid-Holland. Het Circulair Loket Zuid-Holland is hét startpunt voor ondernemersvragen over ondernemen met hernieuwbare en secundaire grondstoffen en reststromen, circulaire experimenten en andere juridische en administratieve vragen rondom circulair ondernemen. In 2025 zijn we voor de gemeente Leiden verdergegaan met het project Leiden Circulair. Naast de enquête over afvalpreventie bij bedrijven is er ook een enquête voor scholen ontwikkeld. Deze had wat minder voeten in de aarde en is inmiddels verstuurd naar de scholen. De eerste ingevulde enquêtes zijn inmiddels ontvangen door ODWH. In 2026 volgt de rapportage.

Regionale samenwerking

Samen met de Provincie Zuid-Holland en de andere Zuid-Hollandse omgevingsdiensten werken wij samen in verschillende netwerken, zoals ‘Duurzame bedrijventerreinen’, ‘Netwerk Nieuwe Energie’ en het netwerk Circulaire Economie. Zo bundelen en ontwikkelen we samen onze kennis en kunde, waarmee we bedrijven en deelnemers helpen te verduurzamen.

Binnen de regio Holland Rijnland hebben we veel input geleverd door deel te nemen aan de verschillende regionale overleggen en door aan te sluiten bij verschillende thematische tafels van de Regionale Investeringsagenda tijdens de Ambtelijke Regiodagen.

Daarnaast hebben we in 2025 deelgenomen aan andere regionale en provinciale overlegstructuren, zoals de DPRA-werkregio en het Lerend Netwerk Circulaire Bedrijventerreinen, waar wij zowel input leverden als waardevolle kennis en contacten opdeden. In 2026 blijven we actief deelnemen aan deze overlegstructuren.

Handhaving

In 2025 hebben we voor het product handhavingsbesluit 207% van de uren gedraaid. Deze forse overschrijding is het gevolg van een onvoorziene toename in handhavingszaken en een aantal complexere zaken waar meer uren aan besteed zijn. Dit stroomt ook door in de producten invordering en intrekking dwangsom, waarvoor 42 respectievelijk 63 uur is gemaakt.

Bezwaar en beroep

Voor de producten bezwaar en beroep waren geen uren begroot, maar is 5 respectievelijk 35 uur gemaakt

Subsidies, leningen en energiescans

Wij blijven aanvragen behandelen en vaststellen voor gemeentelijke duurzaamheidssubsidies en duurzaamheidsleningen. Dit doen wij voor de gemeenten Leiden, Leiderdorp, Noordwijk, Voorschoten, Zoeterwoude en Oegstgeest.

Daarnaast bieden wij opnieuw energiescans aan. Deze zijn regionaal ingekocht. Vooralsnog maken de gemeenten Kaag en Braassem, Leiden, Noordwijk en Zoeterwoude hiervan gebruik.

Alle gemeenten in de regio werken inmiddels met het Regionaal Energieloket, met uitzondering van Noordwijk. Deze gemeente werkt met het Duurzaam Bouwloket.

2.5 Programma Bouwen

Tot de belangrijkste taken van het programma Bouwen behoren vergunningverlening, toezicht en handhaving en asbest- en gevelsanering.

Wat zeggen de cijfers?

Soort compleet	Basisbegroting	Werkplan	Offerte	Actueel Werkplan	Realisatie	Verschil
Uren x Tarief	€ 5.133.876	€ 5.263.152	€ 86.868	€ 5.350.020	€ 4.460.102	-€ 889.918
Materieel	€ 40.000	€ 45.000		€ 45.000	€ 86.226	€ 41.226
Totaal	**€ 5.173.876**	**€ 5.308.152**	**€ 86.868**	**€ 5.395.020**	**€ 4.546.328**	**-€ 848.692**

Toelichting

Bouwtaken voor alle deelnemers

Asbestsanering en -sloop

Wij voeren voor alle deelnemers het toezicht uit op het gebied van asbestsanering en -sloop. In 2025 is het aantal behandelde sloopmeldingen hoger uitgekomen dan verwacht. De casus kruipluiken in Leiden heeft daar mede voor gezorgd. Het verwachte aantal asbestcontroles is licht gedaald. Dit is inherent aan de geleverde extra inzet bij sloopmeldingen.

Bij 2 nacontroles -na verwijdering asbest- zijn resten asbest aangetroffen. Deze zijn opnieuw geïnventariseerd en door een gecertificeerd bedrijf alsnog verwijderd. De arbeidsinspectie heeft landelijk een onderzoek gedaan naar de eindcontroles, nadat het asbest was verwijderd. Hieruit bleek dat ook daar een aantal casussen was, waar asbestresten werden aangetroffen terwijl het gebied reeds was vrijgegeven.

Deze ervaringen leren dat het toezicht op het verwijderen van asbest in 2026 mogelijk geïntensiveerd zal moeten worden.

Sanering wegverkeerslawaai

De geluidsaneringsprojecten worden gesubsidieerd door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Met de invoering van de Omgevingswet is er een nieuwe subsidieregeling gekomen. Dit heeft geen effect op de lopende projecten. Deze vallen onder het overgangsrecht Wet geluidhinder. Voor de geluidsanering van de woningen blijft er, zolang deze projecten lopen, uitvoeringssubsidie beschikbaar.

De uitvoering van deze projecten duurt langer dan voorzien en gewenst, dit komt door een beperkt aantal adviesbureaus die deze werkzaamheden kan uitvoeren en doordat aannemers beperkt zijn in hun capaciteit.

Bouwtaak Noordwijk

In 2025 was er een onderbesteding van uren binnen het programma Bouwen. De onderbesteding is ontstaan door een combinatie van factoren, waarvan de belangrijkste zijn:

- de dienst heeft niet het hele jaar over de gewenste capaciteit kunnen beschikken, door de huidige inhuur – en arbeidsmarkt en door interne personeelswisselingen, mede als gevolg van de opzegging van de bouwtaken eind 2024
- de overgang naar een nieuw zaaksysteem (van PowerBrowser naar Mozard) heeft de nodige capaciteit gevergd, onder andere voor het aanleren van nieuwe werkprocessen,

- het aantal aangevraagde en verleende vergunningen bleef beneden de raming; dat heeft ook een direct gevolg voor het reguliere toezicht.

Bouwloket

Via het Bouwloket kunnen inwoners en bedrijven in de gemeente Noordwijk telefonisch vragen stellen over de wet- en regelgeving van (ver)bouw- en sloop gerelateerde onderwerpen. In 2025 bleek dat het loket in een belangrijke behoefte voorziet, wat ook in 2025 heeft geleid tot een overbesteding van de oorspronkelijke raming.

Ook constateren we dat er vragen bij het bouwloket binnenkomen na doorverwijzing vanuit de gemeente Noordwijk. Deze zijn niet altijd gerelateerd aan de werkzaamheden die bij ons belegd zijn, maar vanuit de bij ons beschikbare expertise kunnen we deze wel adequaat beantwoorden. Dit leidt ook tot toename van gerealiseerde uren.

Vergunningverlening

Het onderdeel vergunningen is een vraag gestuurd programma en we constateren dat er in 2025 minder vergunningaanvragen zijn ingediend. Echter heeft dit slechts beperkt geleid tot minder uren in verhouding daarmee, omdat de complexiteit van de afhandeling nog onverminderd hoog is en veel afstemming vereist.

Toezicht en Handhaving

Over het algemeen zien we een behoorlijke afname van de gerealiseerde uren voor toezicht en handhaving. De belangrijkste oorzaak hiervoor is ontoereikende beschikbaarheid van voldoende gekwalificeerde medewerkers. In samenwerking met de opdrachtgever is geïnvesteerd in gezamenlijk casus overleg en vakinhoudelijke ondersteuning aan de gemeente. Daarnaast heeft de Omgevingsdienst het juridische handhavingswerk voor Noordwijk uitgevoerd en een aantal bezwaar- en beroepsprocedures bij de bezwaarcommissie en de rechtbank.

Bibob

In 2025 is de Bibob-taakuitvoering voor het programma Bouwen uitgevoerd conform de vastgestelde beleidsregel van de gemeente Noordwijk d.d. 1 april 2025. In het verslagjaar zijn in totaal 36 nieuwe Bibob-onderzoeken opgestart, waarvan er 17 in 2025 zijn afgerond. Voor één dossier heeft het uitgevoerde onderzoek geleid tot het opnemen van Bibob-voorschriften in de desbetreffende vergunning. Daarnaast zijn nog eens 7 onderzoeken afgerond die reeds in 2024 waren gestart. Gedurende het jaar heeft tevens met regelmaat voortgangsoverleg plaatsgevonden met het Bibob-team van de gemeente Noordwijk, waarin casuïstiek en bevindingen zijn besproken.

2.6 Programma Randvoorwaardelijke Taken

Programma Randvoorwaardelijke taken richt zich op een kwalitatief goede dienstverlening en verantwoording van de Omgevingsdienst. De taken worden uitgevoerd voor alle deelnemers en betreffen voorlichting, relatiebeheer, functioneel applicatiebeheer, bestuurlijk overleg, coördinatie Wet Bibob en algemene juridische advisering.

Wat zeggen de cijfers?

Soort compleet	Basisbegroting	Werkplan	Offerte	Actueel Werkplan	Realisatie	Verschil
Uren x Tarief	€ 2.653.806	€ 2.782.626		€ 2.782.626	€ 2.689.656	-€ 92.970
Materieel	€ 167.230	€ 168.258	€ 28.765	€ 197.023	€ 139.143	-€ 57.880
Totaal	**€ 2.821.036**	**€ 2.950.884**	**€ 28.765**	**€ 2.979.649**	**€ 2.828.799**	**-€ 150.850**

Toelichting

Dienstverlening

Op 14 juli 2025 heeft het Algemeen Bestuur de Nota Advisering, Uitvoering en Handhaving 2025 (Nota AUH) vastgesteld. Deze nota bevat het uitvoeringsbeleid van de Omgevingsdienst West-Holland met betrekking tot de taken die zij uitvoert voor de deelnemende gemeenten en de provincie Zuid-Holland. De hoofdlijnen uit de vorige nota (Nota VTH 2023-2024) zijn overgenomen in dit document. Waar wet- en regelgeving, nieuwe ontwikkelingen en onderzoeksrapporten daartoe aanleiding hebben gegeven, is dit aangepast. De hoofddoelstelling van deze nota is het creëren van een gelijk speelveld voor initiatieven, waarbij regionaal het minimumniveau, de ondergrens, wordt bepaald en er ruimte is voor lokale prioriteiten, mits deze de ondergrens niet overgaan. Door middel van diverse ambtelijke sessies zijn de vertegenwoordigers van de gemeenten en de provincie uitgenodigd om richting te geven aan dit uitvoeringsbeleid. Door het vaststellen van dit uitvoeringsbeleid wordt het meerjarenprogramma van de ODWH duidelijk, waardoor de vervolgstappen volgens de regionale beleidscyclus kunnen worden genomen. Met de nota AUH draagt de dienst bij aan een duurzame, gezonde en veilige leefomgeving voor mens en natuur.

Verantwoording en kwaliteit

Het onderdeel Verantwoording en Kwaliteit heeft afgelopen jaar veel uren gevraagd, met name door de intensieve inzet op juridische ontwikkelingen en de implementatie van nieuwe regelgeving, die aanpassingen in beleid, werkprocessen en instructies vereist. Bovendien is op 1 april 2025 de ODWH live gegaan met het nieuwe zaaksysteem, Mozard. De livegang van het nieuwe zaaksysteem heeft in de eerste paar maanden veel aandacht gevraagd van de dienstverlening. Tijdens de testfase zijn er meerdere bijeenkomsten georganiseerd waarbij key-users uit diverse teams actief hebben deelgenomen. Deze sessies waren van groot belang voor het delen van eerste ervaringen, het signaleren van knelpunten en het verzamelen van gerichte feedback. De input van de key-users heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan het identificeren van verbeterpunten en het optimaliseren van het systeem. Hun betrokkenheid en actieve participatie hebben in belangrijke mate bijgedragen aan een soepele overgang en een succesvolle implementatie. Na het optimalisatieproces konden deze werkzaamheden langzaam afgebouwd worden en kon de dienstverlening zich weer focussen op andere taken en projecten.

Projecten

Project Ontwikkelingen Omgevingswet

De impact van de recente ontwikkelingen rondom het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en het Omgevingsloket op de Omgevingsdienst is beperkt. Wel zijn er enkele verbeteringen doorgevoerd in de samenwerkingsfunctionaliteit van het Omgevingsloket om het gebruik met gemeenten en ketenpartners te optimaliseren.

Daarnaast zal de nieuwe VNG-handreiking Activiteiten en Milieuzonering wél belangrijke veranderingen met zich meebrengen. Ter voorbereiding hierop is door de Omgevingsdienst een project gestart, waarbij de belangrijkste inzet in 2026 plaatsvindt.

Project Regionale en landelijke bijeenkomsten

In 2025 zijn acht regionale bijeenkomsten georganiseerd rondom het Omgevingsplan. Aan deze bijeenkomsten nemen alle gemeenten, de Provincie Zuid-Holland, Veiligheidsregio Hollands Midden, GGD, het Hoogheemraadschap van Rijnland en een vertegenwoordiger van de VNG deel.

De nadruk ligt op het uitwisselen van kennis en ervaringen bij het opstellen van het definitieve Omgevingsplan. Deze bijeenkomsten blijken waardevol en dragen bij aan het intensiveren van de samenwerking tussen de betrokken partijen.

Project Informatie- en datamanagement

Het project informatie- en datamanagement behelsde in 2025 het ontwikkelen van nieuwe functionaliteiten in de kernapplicaties van de dienst. Voorbeelden hiervan zijn het automatisch omzetten van checklists naar rapporten inclusief foto's bij milieutoezicht, het opzetten van een nieuwe werkwijze voor het project D05 Gevelsanering in Mozard en het maken van kaartlagen waarin bodemmedewerkers buiten in het veld meteen hun meetresultaten kunnen invullen en weergeven op de specifieke locatie waar zij zich op dat moment bevinden. Daarnaast wordt er door middel van onder andere scripting gewerkt aan het verbeteren van de datakwaliteit van onze data.

Project Archief

In 2023 heeft de archiefinspectie de Omgevingsdienst gewezen op tekortkomingen in het archiefbeheer, met name ten aanzien van het omvangrijke papieren archief van ongeveer 500 strekkende meter. Naar aanleiding hiervan is in 2024 gestart met een grootschalige inventarisatie van de aanwezige archiefbescheiden. In 2025 is, in afstemming met de archiefinspecteurs van Erfgoed Leiden en de provincie Zuid-Holland, een plan van aanpak vastgesteld voor de verdere verwerking van het papieren archief. Dit plan voorziet in de nabewerking van de archiefstukken conform de geldende wet- en regelgeving, waaronder selectie, herordening en – waar van toepassing – vernietiging. De uitvoering van dit traject vergt een aanzienlijke inspanning van de Omgevingsdienst, maar is essentieel voor het op orde brengen van het archiefbeheer en het voldoen aan de wettelijke eisen.

Project Juridische gevolgen Omgevingswet en natuurherstelwet in beeld brengen

In vervolg op de informatiebrief aan gemeenten in april 2024 over het in werking treden van de Omgevingswet hebben we het afgelopen jaar de gevolgen onderzocht van de Omgevingswet en de Natuurherstelverordening voor de uitvoering van de natuurtaak van de gemeenten. Hiervoor is afgestemd met de Omgevingsdienst Midden-Holland, de Provincie Zuid-Holland en een aantal gemeenten. Ook is deelgenomen aan een regionale en landelijke bijeenkomst over de Natuurherstelverordening. In het Regionale overleg Omgevingsplan is begin december 2025 een presentatie gegeven over de brief aan gemeentelijke managers Omgevingsplan.

Naar aanleiding hiervan hebben we een informatiebrief opgesteld voor onze gemeenten die op 5 januari 2026 is verstuurd. Begin 2026 wordt het project geëvalueerd en een start gemaakt met het vervolg: natuurregels in het Omgevingsplan.

2.7 Klanttevredenheid

Ook in 2025 heeft de dienst de klanttevredenheid gemeten van afgeronde producten binnen de programma's. Dit is uitgevoerd met het uitsturen van korte enquêtes. De contactpersoon van een zaak kon op de vragen over het product antwoorden met de mogelijkheden 'zeer tevreden', 'tevreden' of 'ontevreden'.

Resultaten

In 2025 zijn in totaal 337 enquêtes verstuurd waarbij 20% van de geadresseerden gereageerd heeft. Uit ervaring weten we dat tevreden contactpersonen vaak niet reageren omdat zij geen bijzonderheden te melden hebben. Van de respondenten was 90% tevreden en zeer tevreden. Dit is zo goed als gelijk aan de resultaten in 2024. 10% gaf aan ontevreden te zijn.

3. Bedrijfsvoering

3.1 Personeel

De ambitie van de dienst is om een toekomstgerichte, wendbare en mensgerichte organisatie te zijn. HR ondersteunt deze ontwikkeling door het versterken van leiderschap en professioneel gedrag, het stimuleren van leren en kennisdeling en het bevorderen van duurzame inzetbaarheid en vitaliteit.
Ook in 2025 heeft binnen team HR, net als in voorgaande jaren, de nadruk gelegen op het versterken van de basis: betrouwbare HR-processen en een effectieve samenwerking met leidinggevenden. Dankzij de (tijdelijke) uitbreiding van de bezetting was ook meer ruimte beschikbaar voor ondersteuning van organisatieontwikkeling. Enkele ontwikkelingen worden hieronder verder toegelicht.

Management Development programma

Het opleidingsprogramma voor alle leidinggevenden, gericht op verdieping van leiderschapsstijlen en verbetering van samenwerking ter optimalisatie van de dienstverlening, is uitgevoerd. In 2026 krijgt dit programma een vervolg.

HR processen

Team HR heeft gewerkt aan het ontwikkelen van betrouwbare, efficiënte en AVG-conforme werkprocessen. Door volledige digitalisering van onder meer onboarding, PBM-registratie, hardwareflow, sollicitantencommunicatie en ondersteunende HR-processen, is één uniforme en toekomstbestendige digitale keten van instroom tot uitstroom gerealiseerd, met duidelijke verantwoordelijkheden voor HR, leidinggevenden en medewerkers.

Aanbesteding Arbo-dienstverlening

Gecontracteerd is een arbodienst die in de rol van business partner de komende jaren met de dienst zal samenwerken op het terrein van verzuimbegeleiding, preventie en duurzame inzetbaarheid. De samenwerking start in maart 2026, inclusief gedigitaliseerde werkprocessen (Wet verbetering Poortwachter) en noodzakelijke koppelingen voor gegevensuitwisseling met de arbodienst.

Actualisatie functiebeschrijvingen HR21

In aansluiting op de actualisering en herwaardering van de functies binnen Bedrijfsvoering (2024) is gestart met de actualisatie van de functiebeschrijvingen binnen de afdeling Omgevingstaken. Het project wordt in 2026 organisatiebreed afgerond.

Opleidingsactiviteiten en Kwaliteitscriteria 3.0

Net als in 2024 is in 2025 prioriteit gegeven aan opleidingen die bijdragen aan het voldoen aan de Kwaliteitscriteria 3.0. en was hiervoor een verhoogd opleidingsbudget beschikbaar gesteld.

Daarnaast is gewerkt aan de ontwikkeling van de visie op leren en ontwikkelen binnen de dienst vanaf 2026, om medewerkers in staat te stellen hun kennis en vaardigheden te onderhouden en te ontwikkelen terwijl tegelijkertijd de continuïteit van de uitvoering wordt gewaarborgd. Daarbij biedt een helder opleidingsbeleid en afwegingskader ook de mogelijkheid om in de toekomst te sturen op een meer evenwichtige verdeling en besteding van het opleidingsbudget voor het versterken van persoonlijke professionele ontwikkeling en medewerkersbehoud.

Ook is eind 2025 onderzoek gestart naar mogelijkheden voor implementatie van een Leer- en Ontwikkelsysteem (LMS) om processen rondom aanvragen, vastlegging, monitoring en rapportage te automatiseren en uniformeren.

Onboarding 2.0

In samenwerking met team Communicatie, is gestart met de ontwikkeling van een gestructureerd fysiek onboardingsprogramma, waarvan implementatie is gepland in de eerste helft van 2026.

De ODWH heeft in 2025 geen M&O-beleid.

3.2 Informatisering en automatisering

Informatiemanagement (IM) bouwde in 2025 voort op de successen en geleerde lessen van de voorgaande jaren, onder andere van het "IM in Control" programma uit 2022. De digitale transitie die afgelopen jaren voornamelijk aan de orde was, zal in 2026 worden opgevolgd met een focus op de digitale integratie. Met de in 2025 voltooide transitie naar een nieuw VTH-A systeem (Mozard) en een volledige cloud- based infrastructuur is de fase van digitale transitie afgerond en verschuift de nadruk nu naar de daadwerkelijke benutting, verdere ontwikkeling en innovatie van de systemen en -processen.

De doelstellingen zijn altijd gericht op het versterken van de dienstverlening, zowel intern als extern, door middel van efficiëntieverbetering en het bevorderen van data gedreven werken. Het programma is op onderdelen nog in ontwikkeling en zal gedurende het jaar worden bijgestuurd op basis van voortschrijdend inzicht.

Algemene Focus en Doelstellingen

De algemene doelstellingen voor Informatiemanagement in 2025 en de jaren daarna zijn strategisch gericht op het verstevigen van de digitale fundamenten van de organisatie. De intensivering van de samenwerking en integratie van de teams Informatiemanagement en het Serviceburo, die medio 2025 in gang is gezet, is een fundamenteel onderdeel en uitwerking van deze strategie. De synergie van deze teams heeft afgelopen jaar onder andere geleid tot succesvolle introductie en ontwikkeling van RPA-bots voor het asbest en publicatieprocessen.

Innoveren en Efficiëntieverbetering

Innoveren is geen doel op zich, maar ondersteunt het realiseren van strategische doelstellingen. Een belangrijk uitgangspunt daarbij is het benutten van extern ingegeven kansen en ontwikkelingen. Dit omvat onder meer de adoptie van opkomende technologieën zoals Machine Learning (ML), Artificial Intelligence (AI), Collaborative Business Intelligence, Robotic Process Automation (RPA) en Robotic Data Automation. Deze technologieën zullen de komende jaren in toenemende mate relevant worden en bieden de organisatie kansen om zowel de efficiëntie als de kwaliteit van werkzaamheden te verbeteren.

In 2025 is een pilot uitgevoerd voor de verwerking van asbestmeldingen. Deze pilot kan als zeer succesvol worden beschouwd. De meldingen worden, na inhoudelijke beoordeling door de specialist, via RPA in het systeem afgehandeld. Hiermee is de administratieve belasting voor de specialist aanzienlijk verminderd.

Gebruik en Adaptatie

Na de initiële realisatie en inrichting van de systemen verschuift de focus in 2025 en de daaropvolgende jaren naar het intensiever gebruik, het verbeteren van de efficiëntie en het verder aanpassen en innoveren van de bestaande tools en systemen. De succesvolle implementatie van onder andere het Geoportaal, Office 365 en Power BI in eerdere jaren heeft al een solide basis gelegd. De komende periode ligt de nadruk op het verder benutten en optimaliseren van deze voorzieningen, zodat zij maximaal kunnen bijdragen aan de organisatiebrede doelstellingen.

Data gedreven Werken

De organisatie zet de ingezette weg naar datagedreven werken voort. Waar beslissingen in het verleden voornamelijk op "gevoel en ervaring" werden gebaseerd, vormen inzichten en analyses uit gestandaardiseerde rapportages nu steeds vaker de onderbouwing. De dienst komt hierdoor steeds meer "in control" van haar eigen data en rapportages. Om efficiënt in te kunnen spelen op veranderende omstandigheden, voorspellingen te kunnen doen en een toekomstgerichte visie en strategie te ontwikkelen, blijft training en ontwikkeling van medewerkers essentieel.

3.3 Planning & Control

In 2025 heeft de Omgevingsdienst West-Holland de Planning & Control-cyclus verder geprofessionaliseerd met het oog op versterking van sturing, verantwoording en rechtmatigheid. In aansluiting op de geldende rechtmatigheidsvereisten zijn interne beheersingsmaatregelen aangescherpt en is de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) structureel binnen de organisatie geïmplementeerd.

De P&C-cyclus, bestaande uit de Kadernota, Begroting, tussentijdse rapportages en de Jaarstukken, vormt daarmee een robuust en transparant kader voor beleidsvorming en financiële verantwoording. Dankzij deze doorontwikkeling is de betrouwbaarheid van de informatievoorziening verder toegenomen, hetgeen bijdraagt aan een solide basis voor bestuurlijke besluitvorming.

Belangrijkste voordelen van de aangescherpte P&C-cyclus

- Rechtmatigheid en betrouwbaarheid: Door inzet van VIC en aanvullende interne controles wordt voldaan aan wettelijke vereisten en wordt het risico op onrechtmatigheden geminimaliseerd.
- Transparantie: Uniforme en consistente rapportages vergroten het inzicht voor bestuur en management.
- Effectieve sturing: Tijdige en accurate informatie ondersteunt het realiseren van beleidsdoelstellingen en het beheersen van middelen.
- Voorspelbaarheid en stabiliteit: De verbeterde cyclus draagt bij aan een betrouwbare planning en helpt om ongewenste afwijkingen te voorkomen.
- Interne samenhang: Het proces bevordert de samenwerking tussen organisatieonderdelen en versterkt de gezamenlijke focus op resultaat.

Met deze versterking borgt de dienst een hoog niveau van rechtmatigheid en transparantie, passend bij de eisen van goed bestuur en publieke verantwoording. In de komende jaren richt de dienst zich op verdere digitalisering en datagedreven sturing, om de Planning & Control-cyclus nog efficiënter en toekomstbestendig te maken.

3.4 Inkoop en aanbesteding

In 2025 heeft de Omgevingsdienst West-Holland verdere stappen gezet in het professionaliseren van het inkoop- en aanbestedingsproces. De samenwerking met de Omgevingsdienst Midden-Holland is daarbij verder geïntensiveerd.

Door deze samenwerking en door structurele kennisdeling met andere omgevingsdiensten is de expertise van de organisatie aanzienlijk vergroot. Dit stelt de dienst in staat om op een meer professionele wijze in te kopen en

optimaal gebruik te maken van raamcontracten, hetgeen bijdraagt aan een efficiënte en rechtmatige uitvoering van het inkoopbeleid.

Belangrijke aanbestedingen in 2025:

- Energiescans
- Grondwateronderzoek
- Arbodienstverlening
- Geluidmeetposten
- Salarisadministratie

Voordelen van digitalisering van het inkoopproces:

- Efficiëntie en tijdswinst: Automatisering van processen vermindert handmatige werkzaamheden en verkort doorlooptijden.
- Transparantie en rechtmatigheid: Digitale systemen waarborgen volledige documentatie, audit-trails en naleving van wet- en regelgeving.
- Datagedreven sturing: Digitalisering maakt het mogelijk om analyses en rapportages te genereren ter ondersteuning van strategische besluitvorming.
- Risicobeheersing: Digitale monitoring en signalering zorgen voor vroegtijdige detectie en correctie van afwijkingen.
- Toegankelijkheid en samenwerking: Online platforms faciliteren samenwerking met partners en leveranciers, zowel regionaal als landelijk.

Vooruitblik: In de komende periode richt de dienst zich op verdere digitalisering van het inkoopproces en het intensiveren van gezamenlijke aanbestedingen om schaalvoordelen, rechtmatigheid en kwaliteit nog beter te borgen.

3.5 Maatschappelijk Verantwoord Opdracht geven en Inkopen

In 2025 heeft de Omgevingsdienst West-Holland zich gecommitteerd aan het implementeren van het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI). Dit manifest vormt een belangrijke stap in het realiseren van duurzame, sociale en innovatieve inkooppraktijken binnen de organisatie. Door deze ambitie sluit de dienst aan bij landelijke doelstellingen om maatschappelijke waarde te creëren via inkoop en aanbestedingen.

Vooruitblik: In 2026 richt de dienst zich op het vertalen van deze uitgangspunten naar concrete inkoopcriteria, het opstellen van een implementatieplan en het monitoren van de voortgang. Hiermee draagt de dienst actief bij aan maatschappelijke opgaven en versterkt zij haar rol als publieke organisatie die duurzaam en verantwoord opereert.

3.6 Communicatie

Communicatie zet het komende jaar in op verdere professionalisering om onze dienstverlening te verbeteren. Een belangrijk onderdeel hiervan is om nog herkenbaarder en vooral toegankelijker te zijn voor al onze doelgroepen. We ontwikkelen onze website daarom door naar de laatste maatstaven van digitale toegankelijkheid. Zo kunnen ook mensen met visuele beperkingen of een lager taalniveau feilloos bij ons terecht met vragen of klachten. Onze niet-digitale middelen, zoals brieven en flyers, zetten we eveneens om naar beter begrijpbare teksten en onze (sinds vorig jaar) vernieuwde, beter herkenbare huisstijl.

Communicatie is ook intern een bouwsteen voor samenwerking en trots. Goede interne communicatie zorgt dat medewerkers weten waar we voor staan en hoe zij bijdragen aan de gezamenlijke doelen. In 2026 werken we hier onder andere aan door het vorig jaar opgezette initiatief “Onder ons” verder uit te breiden: een terugkerende bijeenkomst waar intern informatie voor en door collega’s wordt gedeeld.

Persvragen
We zien in de afgelopen twee jaar een stijgende lijn in het aantal persvragen dat wij ontvangen. In 2025 ontvingen we vooral vragen over de verzakking van een deel van het Valkenburgse Meer en over het woningbouwproject Valkenhorst.

Arbeidsmarktcommunicatie
De vijf omgevingsdiensten in Zuid-Holland werken al een paar jaar samen aan arbeidsmarktcommunicatie, onder de naam De Betere Wereldbaan. In 2025 is een grote campagne opgezet om meer naamsbekendheid te ontwikkelen. Zo waren we een tijd lang te zien op billboards op de grote treinstations van Zuid-Holland, hebben we campagnevideo’s opgenomen en zijn er gezamenlijke social mediapagina’s ontwikkeld. In 2026 gaan we met deze lijn door om het belangrijke werk van de omgevingsdiensten bij werkzoekenden en eventuele zij-instromers onder de aandacht te brengen.

3.7 Verantwoordingsverslag klachten (conform artikel 9:12a Algemene wet bestuursrecht)

De dienst streeft ernaar haar taken zorgvuldig, transparant en professioneel uit te voeren. Daarbij staat een correcte en respectvolle omgang met inwoners en bedrijven centraal. Desondanks kan het voorkomen dat belanghebbenden ontevreden zijn over de dienstverlening. In dergelijke gevallen kan sprake zijn van een klacht over de wijze waarop de omgevingsdienst zich in een specifieke situatie heeft gedragen. De dienst hecht eraan dergelijke signalen serieus te nemen en te benutten voor het verbeteren van de uitvoering en dienstverlening.

Op grond van artikel 9:12a van de Algemene wet bestuursrecht zijn de in het verslagjaar ingediende schriftelijke klachten geregistreerd. In 2025 zijn vijf schriftelijke klachten ontvangen. Vier klachten zijn informeel met de klager besproken en naar tevredenheid opgelost. Eén klacht heeft geleid tot een formele klachtprocedure en is ongegrond verklaard. Alle klachten zijn behandeld overeenkomstig hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht.

De registratie en analyse van klachten leveren inzicht op in het functioneren van de organisatie en dragen bij aan het verder versterken van de kwaliteit en zorgvuldigheid van de bedrijfsvoering. Hiermee is invulling gegeven aan de wettelijke verplichting tot registratie en jaarlijkse publicatie van klachten.

4. Paragrafen

4.1 Lokale heffingen

De dienst heeft niet als taak lokale heffingen op te leggen. Deze taak ligt bij de deelnemende gemeenten.

4.2 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate de dienst in staat is tegenvallers/risico's op te vangen.

Vrije ruimte in de algemene reserve

In de nota Planning & Control is vastgesteld dat de algemene reserve maximaal 5% van de omzet mag bedragen. Met de algemene reserve **(voor bestemming zie paragraaf 5.2)** kunnen de geïnventariseerde risico's gedekt worden.

Maximale omvang algemene reserve

Omzet 2025	Norm weerstandsvermogen	Maximale omvang algemene reserve 2025	Algemene Reserve 2025
€ 26.205.000	5%	€ 1.310.000	€ 1.037.000

Bepaling vrije ruimte algemene reserve

Algemene reserve 31-12-2025	€ 3.691.000
Risico impact	€ -750.000
Vrije ruimte algemene reserve	€ 2.941.000

In paragraaf 4.2 "Toelichting op de balans" van deze jaarstukken wordt een uitgebreide uitleg gegeven over de algemene reserve en de gevraagde besluiten. Hier wordt onder andere besproken hoe de algemene reserve wordt ingezet, de bestemmingsreserve Taakstelling als buffer voor de taakstelling van 6%, financiële risico's en onvoorziene uitgaven richting de komende jaren.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de tabel hieronder zijn alle risico's volledig geïnventariseerd, de verwachte omvang wordt ingeschat met beheersmaatregelen in overweging. Financiële impact wordt bepaald volgens de regels in de nota weerstandsvermogen en risicomanagement, wat resulteert in de benodigde omvang van de algemene reserve. Beheersmaatregelen met een structureel effect zijn meegenomen in de financiële impact van de risico's, per risico staat de gekozen aanpak en het (structurele) effect vermeld. De bedragen zijn onderdeel van de eerdere risico-impactbepaling.

Risico (x €1.000)		Beheersmaatregel	Risico	Klasse	Impact
S1.	Prijsontwikkelingen niet gecompenseerd in de indexatie.	Accepteren: Bij de vaststelling wordt het indexcijfer van de commissie Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen gebruikt, definitief vastgesteld door het Algemeen Bestuur in de kadernota.	€ 0	75%	€ 0
S2.	Dwangsom bij te late beslissing (Wet dwangsom en beroep)	Accepteren: Termijnen om te beslissen worden nauwlettend bewaakt.	€ 0	5%	€ 0
S3.	Risico's die voortvloeien uit rechtsgedingen als gevolg van handelen.	Overdragen: Hiervoor is een standaard rechtsbijstands- en aansprakelijkheidsverzekering afgesloten.	€ 0	5%	€ 0
S4.	Heeft de organisatie voldoende kritische massa om haar (wettelijke) taken te kunnen uitvoeren (robuustheid).	Verminderen: De dienst werft actief op de arbeidsmarkt via "Werken in het Westen" en digitale kanalen. De samenwerking "Betere Wereldbaan" bevordert de samenwerking tussen de vijf omgevingsdiensten.	€ 700	50%	€ 350

Risico (x €1.000)		Beheersmaatregel	Risico	klasse	Impact
I5.	De implementatie van de Omgevingswet is in 2024 voltooid. De werkzaamheden zijn inmiddels regulier werk geworden.	Accepteren: De samenwerking tussen de partijen verloopt goed en is onderdeel geworden van het reguliere werk	€ 0	25%	€ 0
S6.	De dienst heeft te maken met een stuwmeer niet opgenomen verlofuren.	Verminderen: De organisatie stuurt op het verminderen van de stuwmeren op een verantwoordelijke manier.	€ 500	70%	€ 350
S7.	Ondanks de steeds toenemende automatiseringsgraad, ook in het kader van de diverse regelgevingen is het de vraag of de dienst in staat is om dit te realiseren. (Informatiseringskosten)	Verminderen: Hoewel het huidige informatiseringsproject is afgerond, moeten we ons blijven aanpassen aan voortdurende veranderingen om de efficiëntie, effectiviteit en veiligheid van onze informatiesystemen te waarborgen en toekomstige uitdagingen en kansen te anticiperen.	€ 500	10%	€ 50
I8.	De gemeente Noordwijk heeft besloten om per 1 januari 2027 de bouwtaken weer zelfstandig uit te voeren.	Overdragen: De nota Planning & Control voorziet in de situatie dat een deelnemer zijn takenpakket wil terugnemen. Het proces van ontvlechting zal dit jaar verder vorm krijgen om een soepele overgang van taken per 1-1-2027 mogelijk te maken. De verwachting is dat in begin 2026 er definitieve afspraken met Noordwijk zullen worden gemaakt over de financiële compensatie.	€ 0	100%	€ 0
	Totaal risico impact				€ 750

I = Incidenteel en S= structureel

De financiële impact van risico's wordt berekend op basis van verwachte omvang, kans en zekerheidsfactor, volgens de risicomatrix in de nota weerstandsvermogen met vastgestelde grenzen.

Financiële kengetallen

Conform artikel 11 van het BBV rapporteert de dienst over de financiële kengetallen die inzicht geven in onze vermogenspositie. Hoewel de wet vijf indicatoren voorschrijft, zijn de kengetallen voor de grondexploitatie en belastingcapaciteit niet van toepassing op de activiteiten van deze dienst.

De onderstaande drie kengetallen vormen voor de dienst de graadmeter voor de financiële gezondheid:

Netto schuldquote: Geeft inzicht in de schuldenlast ten opzichte van de inkomsten.

Solvabiliteitsratio: Toont in hoeverre wij over voldoende eigen vermogen beschikken om aan onze verplichtingen te voldoen.

Structurele exploitatieruimte: Laat zien of de structurele inkomsten en uitgaven in evenwicht zijn.

KPI	Realisatie 2024	Begroot 2025	Realisatie 2025
Netto Schuldquote	-8%	-8%	-17%
Solvabiliteit	11%	16%	22%
Structurele Exploitatieruimte	-9%	-15%	-7%

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft de verhouding weer van de schuldenlast van de dienst ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De realisatie laat een ander beeld zien dan begroot. De eigen middelen zijn door het toevoegen van het exploitatieresultaat (voor bestemming) hoger dan de initiële begroting.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft de verhouding weer van het eigen vermogen ten opzichte van de totale passiva. Bovendien geeft het aan in welke mate de dienst het eigen vermogen kan inzetten voor de dekking van de schulden, oftewel in hoeverre de dienst in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Onder het eigen vermogen verstaan we de algemene reserve en de overige bestemmingsreserves. Het eigen vermogen (voor bestemming) van de dienst is mede door de toevoeging van het positieve exploitatieresultaat en vrijval van enkele bestemmingsreserves hoger dan begroot. Dit betekent dat de dienst meer middelen beschikbaar heeft om de eventuele schulden te voldoen.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte toont of de vaste inkomsten genoeg zijn om de vaste uitgaven te dekken. Het geeft de financiële ruimte weer door de vaste inkomsten naast de vaste uitgaven te leggen en dit te vergelijken met het totaal van de inkomsten. In het kader van het Interbestuurlijk Programma VTH (IBP VTH) zijn criteria vastgesteld waaraan wij moeten voldoen om robuust te zijn. Dit heeft er onder andere voor gezorgd dat het opleidingsbudget is verhoogd van 1,8% naar 3% van de loonsom en het creëren van een innovatiebudget van 1% van de omzet. Dit tezamen met de taakstelling in het kader van het ravijnjaar 2026 heeft als gevolg dat de structurele uitgaven hoger dan de structurele inkomsten. De verwachting is dat in 2028 de dienst de structurele uitgaven en structurele inkomsten weer in balans heeft.

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

De paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen bevat volgens het BBV in elk geval wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Voor de dienst zijn geen van deze onderdelen van toepassing.

4.4 Financiering

De dienst is als uitvoeringsinstantie van een Gemeenschappelijke Regeling, volgens de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO), verplicht een financieringsparagraaf op te nemen. Hierin beschrijven we de ontwikkelingen rond de kasgeldlimiet, de ontwikkelingen wat betreft de rente- en risiconorm, de verwachte toe- en/of afname van geldleningen of uitzettingen en het beleid en de uitvoering van de treasury.

Enkele deelnemers gaven extra opdrachten gedurende het jaar, maar de dienst heeft de voorschotten niet aangepast. Hierdoor verschillen het resultaat en het te betalen/ontvangen bedrag nog van de betaalde voorschotten.

- Rentevisie: De dienst heeft geen leningen lopen.
- Koersrisico: Koersrisico is de kans dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen. De dienst bezit geen derivaten en van koersrisico is daarom geen sprake.
- Valutarisico: Valutarisico is bij de dienst uitgesloten omdat de dienst niet beschikt over, of aanspraken heeft in vreemde valuta.
- Rente- en risiconorm: De dienst heeft geen schulden. Er is geen sprake van een mogelijk renterisico.
- Liquiditeitenplanning: Omdat de dienst met voorschotnota's werkt, waarbij rekening is gehouden met
- ons uitgavenpatroon, is het minder noodzakelijk een liquiditeitenplanning op te stellen.
- Financieringsrisico's: Omdat de deelnemende gemeenten gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het financiële beleid van de dienst en zich verplicht hebben de tekorten in zijn geheel gezamenlijk te
- dragen, zijn er geen financieringsrisico's.
- Kasgeldlimiet: Jaarlijks bepaalt het ministerie de kasgeldlimiet voor gemeenten. Voor 2025 bedraagt dit 8,2% van de opgestelde begroting. De toegestane kasgeldlimiet is € 2.105.104. Deze limiet mag gedurende het begrotingsjaar niet worden overschreden. Bij structurele overschrijding moet de kortlopende schuld worden omgezet in een langlopende schuld.

Overzicht Kasgeldlimiet (bedragen in €)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Toegestane kasgeldlimiet				
Omvang begroting	25.672.000	25.672.000	25.672.000	25.672.000
In procenten van de grondslag	8%	8%	8%	8%
In bedrag	2.105.104	2.105.104	2.105.104	2.105.104
Omvang vlottende korte schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar	12.040.825	12.615.656	10.135.699	12.752.090
Schuld in rekening courant	0	0	0	0
Gestorte gelden door derden < 1 jaar-	0	0	0	0
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
Totaal Omvang vlottende korte schuld	12.040.825	12.615.656	10.135.699	12.752.090
Vlottende middelen				
Contante gelden in kas	-	-	-	-
Tegoeden in rekening courant	14.206.903	16.159.083	15.988.782	15.229.090
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	670.447	1.469.072	-230.055	1.307.217
Totaal vlottende middelen	14.877.350	17.628.155	15.758.728	16.536.308
Toets kasgeldlimiet				
Toegestane kasgeldlimiet	2.105.104	2.105.104	2.105.104	2.105.104
Totaal netto vlottende middelen	-2.836.525	-5.012.499	-5.623.029	-3.784.217
Ruimte(+) / Overschrijding (-)	4.941.629	7.117.603	7.728.133	5.889.321

4.5 Paragraaf Wet Open Overheid

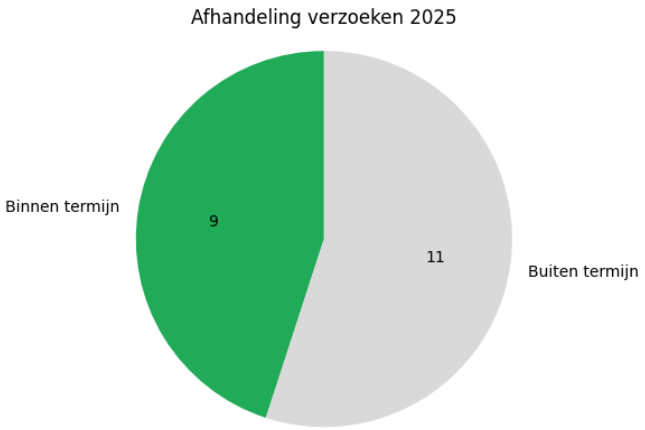
De Wet open overheid (Woo) is op 1 mei 2022 in werking getreden en heeft de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) vervangen. Met de invoering van de Woo heeft de wetgever beoogd de transparantie binnen het openbaar bestuur te versterken en de toegankelijkheid van overheidsinformatie voor burgers, bedrijven, journalisten en maatschappelijke instellingen te vergroten. De Woo legt een nadruk op zowel reactieve openbaarmaking—het behandelen van informatieverzoeken—als op proactieve openbaarmaking, waarbij overheidsinstanties zelf verantwoordelijk zijn voor het actief publiceren van een brede categorie informatie zonder dat daar eerst een verzoek voor nodig is. Hiermee wordt beoogd de democratische controle te versterken, de kwaliteit van de publieke dienstverlening te vergroten en het publieke vertrouwen in de overheid te bevorderen.

In het kalenderjaar 2025 heeft de dienst in totaal 20 Woo-verzoeken ontvangen. Deze verzoeken variëren in omvang, reikwijdte en complexiteit. Van deze 20 verzoeken zijn 9 verzoeken binnen de wettelijke beslis-termijn afgehandeld. Een deel van de verzoeken heeft echter een langere doorlooptijd gekend. De verzoeken die niet binnen de termijn konden worden afgerond, betroffen omvangrijke en inhoudelijk complexe dossiers. De afhandeling daarvan vergde extra tijd, onder meer in verband met het zorgvuldig uitvoeren van de benodigde anonimisering, het afstemmen met betrokken interne afdelingen en het waarborgen dat alle verstrekte informatie voldeed aan de eisen van juistheid, volledigheid en zorgvuldigheid die de Woo stelt.

Hoewel de wettelijke termijn niet in alle gevallen is gehaald, is bij elk verzoek een zorgvuldige en integrale beoordeling uitgevoerd om te voldoen aan de normen die de Woo stelt aan openbaarmaking. De dienst heeft prioriteit gegeven aan het waarborgen van de kwaliteit en rechtmatigheid van de besluitvorming, ook wanneer dat een langere afhandelingstijd met zich meebracht.

Per einde 2025 staat er nog één Woo-verzoek open. Dit verzoek betreft een dossier met een brede reikwijdte en is daarom nog in behandeling. De dienst werkt actief aan de verdere afhandeling hiervan en streeft ernaar dit verzoek conform de wettelijke vereisten en met de gebruikelijke zorgvuldigheid af te ronden.

Met deze ervaringen neemt de dienst de leerpunten mee om de interne werkprocessen rondom de Woo verder te optimaliseren, onder meer op het gebied van dossiervorming, informatiebeheer en het vergroten van de interne bewustwording rondom tijdige en transparante informatieverstrekking.

4.6 Bedrijfsvoering

Conform de voorschriften van het BBV dient een afzonderlijke paragraaf over de bedrijfsvoering te worden opgenomen. Bedrijfsvoering is belangrijk voor de dienst en om die reden in een apart hoofdstuk 3 uitgewerkt. Voor de inhoud verwijzen wij naar hoofdstuk 3 van dit document.

4.7 Staat van Investeringen

IV3 Categorie	Saldo Balans 2025	Investeringen boekjaar 2025	Desinvesteringen boekjaar 2025	Afschrijvingen boekjaar 2025	Saldo Balans 2024
A123 - Materiële vaste activa: Bedrijfsgebouwen	€ 215.000	€ 0	€ 0	-€ 38.000	€ 253.000
Totaal	**€ 215.000**	**€ 0**	**€ 0**	**-€ 38.000**	**€ 253.000**

De ontwikkeling Materiële vaste activa: Bedrijfsgebouwen laat zien dat de boekwaarde van de bedrijfsgebouwen per 31 december 2024 € 253.000 bedraagt. In 2025 hebben geen investeringen of desinvesteringen plaatsgevonden, waardoor de samenstelling van de activa ongewijzigd is gebleven. Het enige mutatie-element in 2025 betreft de reguliere jaarlijkse afschrijving van € 38.000. Na verwerking van deze afschrijving komt de boekwaarde per 31 december 2025 uit op € 215.000. Hiermee weerspiegelt het overzicht een stabiel activum zonder nieuwe toevoegingen of afstotingen, waarbij de daling in waarde volledig wordt verklaard door de jaarlijkse afschrijving.

4.8 Begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de toelichting op het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) wordt begrotingsrechtmatigheid omschreven als: ‘Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma’s (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, evenals het begrotingsjaar van belang zijn.’

Er is een aantal verschillende begrotingsoverschrijdingen te onderscheiden. Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen, volgens de Commissie BBV, ten minste de volgende “soorten” begrotingsafwijkingen worden onderkend:

#	Beschrijving soort onrechtmatigheid	Telt mee voor het oordeel
1	Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten	Nee
2	Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen	Nee
3	Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn	Ja
4	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd	Ja
5	Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingswijziging is ingediend	Ja
6	Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt a Geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar b Geconstateerd na verantwoordingsjaar	Nee Ja Nee
7	Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren a Jaar van investeren b Afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	Nee Ja Nee

De werkelijke lasten op programmaniveau mogen in principe de begrote lasten na de laatste begrotingswijziging niet overschrijden. Als er toch sprake is van een overschrijding, is het voor de beoordeling van de begrotingsrechtsmatigheid van belang om te onderzoeken in hoeverre deze overschrijding past binnen het beleid dat is geformuleerd door het algemeen bestuur en/of wordt gecompenseerd door hogere inkomsten die gerelateerd zijn aan de betreffende lasten. Een gedetailleerde uiteenzetting hierover is, op advies van de Commissie BBV, toegevoegd aan 4.6 rechtmatigheidsverantwoording.

5. Jaarrekening

5.1 Balans per 31 December

Hierna volgt de financiële verantwoording van het gerealiseerde beleid via de balans met toelichting.

Type rekening	Hoofdgroep	IV3 Categorie	Saldo Balans 2025	Saldo Balans 2024
Activa	Vaste activa	A123 - Materiële vaste activa: Bedrijfsgebouwen	€ 215.000	€ 253.000
		Totaal	**€ 215.000**	**€ 253.000**
	Vlottende activa	A221 - Uitzettingen: Vorderingen op openbare lichamen	€ 1.030.000	€ 691.000
		A225a - Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd < 1 jaar	€ 14.850.000	€ 13.312.000
		A23 - Liquide middelen (kas- en banksaldi)	€ 379.000	€ 380.000
		A29c - Overlopende activa: Nog te ontvangen bijdragen van overige overheid	€ 72.000	€ 562.000
		A29d - Overlopende activa: Overige overlopende activa	€ 204.000	€ 40.000
		Totaal	**€ 16.535.000**	**€ 14.985.000**
	Totaal		**€ 16.750.000**	**€ 15.238.000**
Passiva	Eigen vermogen	P111 - Algemene reserve	-€ 1.037.000	-€ 1.037.000
		P112 - Bestemmingsreserves	-€ 1.817.000	-€ 322.000
		P114 - Saldo van rekening	-€ 838.000	-€ 343.000
		Totaal	**-€ 3.691.000**	**-€ 1.702.000**
	Kortlopende schulden	P213 - Vlottende schuld: Overige vlottende schulden	-€ 5.482.000	-€ 3.872.000
		P29c - Overlopende passiva: Vooruit ontvangen bijdragen van overige overheid	-€ 6.951.000	-€ 9.268.000
		Totaal	**-€ 12.433.000**	**-€ 13.140.000**
	Voorzieningen	P12 - Voorzieningen	-€ 625.000	-€ 395.000
		Totaal	**-€ 625.000**	**-€ 395.000**
	Totaal		**-€ 16.750.000**	**-€ 15.238.000**
Totaal			**€ 0**	**€ 0**

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV): De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), de financiële verordening en de nota Planning & Control 2020-2027. De toegepaste waarderingsgrondslagen voor de activa en passiva zijn ten opzichte van het voorgaande jaar ongewijzigd gebleven. Baten worden geboekt in het jaar van realisatie en lasten in het jaar van voorzienbaarheid, met ongewijzigde waarderingsgrondslagen.

Materiële vaste activa: De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met afschrijvingen op basis van de economische levensduur volgens artikel 64 van het BBV. De afschrijvingstermijn en methode zijn vastgesteld bij de begroting 2015, waarbij het BBV-beleid en de financiële verordening van de dienst worden gevolgd.

Vlottende activa: De vorderingen, overlopende activa en liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met de noodzakelijk voorzieningen, zoals bedoeld in artikel 63 van het BBV.

Vlottende passiva: De vlottende schulden en overlopende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, zoals bedoeld in artikel 63 van het BBV.

Eigen vermogen: Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het saldo van de rekening van baten en lasten.

Voorzieningen: De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

5.2 Toelichting op de balans

Activa

Vaste activa

A123 - Materiële vaste activa: Bedrijfsgebouwen

IV3 Categorie	Saldo Balans 2025	Investeringen boekjaar 2025	Desinvesteringen boekjaar 2025	Afschrijvingen boekjaar 2025	Saldo Balans 2024
A123 - Materiële vaste activa: Bedrijfsgebouwen	€ 215.000	€ 0	€ 0	-€ 38.000	€ 253.000
Totaal	**€ 215.000**	**€ 0**	**€ 0**	**-€ 38.000**	**€ 253.000**

Vlottende activa

Uitzettingen (Debiteuren)

Er zijn in 2025 geen vorderingen wegens oninbaarheid op debiteuren afgeboekt.

A221 - Uitzetting : Vorderingen op openbare lichamen

Vorderingen op openbare lichamen

Omschrijving	Saldo Balans 2025	Saldo Balans 2024
DCMR Milieudienst Rijnmond	€ 80.000	€ 1.000
Gemeente Kaag en Braassem	€ 225.000	€ 0
Gemeente Katwijk	€ 94.000	€ 37.000
Gemeente Leiden	€ 32.000	€ 0
Gemeente Leiderdorp	€ 80.000	€ 153.000
Gemeente Lisse	€ 17.000	€ 0
Gemeente Nieuwkoop	€ 16.000	€ 13.000
Gemeente Oegstgeest	€ 104.000	€ 4.000
Gemeente Teylingen	€ 60.000	€ 38.000
Gemeente Voorschoten	€ 34.000	€ 0
Gemeente Wassenaar	€ 19.000	€ 17.000
Gemeente Zoeterwoude	€ 37.000	€ 0
Omgevingsdienst Midden-Holland	€ 55.000	€ 45.000
Omgevingsdienst NL	€ 58.000	€ 110.000
Provincie Zuid-Holland	€ 0	€ 9.000
Totaal	**€ 910.000**	**€ 428.000**

Vorderingen op overige debiteuren

Omschrijving	Saldo Balans 2025	Saldo Balans 2024
Overige Debiteuren	€ 120.000	€ 264.000
Totaal	**€ 120.000**	**€ 264.000**

Uitzettingen (Debiteuren)

Er zijn in 2025 geen vorderingen wegens oninbaarheid op debiteuren afgeboekt.

A225a - Uitzettingen: Schatkistbankieren

Omschrijving	Saldo Balans 2025	Saldo Balans 2024
Bank BNG schat 28.67.05.958	€ 14.850.000	€ 13.312.000
Totaal	**€ 14.850.000**	**€ 13.312.000**

De drempel voor gemeenschappelijke regelingen met een begrotingstotaal tot € 500 miljoen voor het verplicht schatkistbankieren bedraagt 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1 miljoen.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar 2025			
(1)	**Drempelbedrag**	**1.000**	**1.000**	**1.000**	**1.000**
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**226**	**230**	**212**	**248**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	774	770	788	752
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

(1) Berekening drempelbedrag		
	Verslagjaar	
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	25.672
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	25.672
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000	Drempelbedrag	1.000

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	20.336	20.899	19.485	22.853
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	226	230	212	248

A23 - Liquide middelen (kas- en banksaldi)

Omschrijving	Saldo Balans 2025	Saldo Balans 2024
Bank BNG 28.50.93.444	€ 250.000	€ 251.000
Bank BNG 28.51.80.940	€ 129.000	€ 129.000
Totaal	**€ 379.000**	**€ 380.000**

Opmerking: Rekening BNG 28.51.80.940 betreft een bankgarantie. Het totaal wat ter vrije beschikking staat is dus € 250.000

A29c- Overlopende activa: Nog te ontvangen bijdrage van overige overheid.

Omschrijving	Saldo Balans 2025	Saldo Balans 2024
Aanvullende projecten Provincie		€ 17.000
Hillegom		€ 7.000
Kaag en Braassem		€ 129.000
Katwijk		€ 143.000
Oegstgeest		€ 48.000
Rente	€ 72.000	€ 125.000
Teylingen		€ 10.000
Voorschoten		€ 82.000
Totaal	**€ 72.000**	**€ 562.000**

A29d - Overlopende activa: Overige overlopende activa

Omschrijving	Saldo Balans 2025	Saldo Balans 2024
Huur	€ 141.000	
ICT-lasten	€ 17.000	
Overig	€ 3.000	€ 3.000
Verzekeringen	€ 42.000	€ 37.000
Totaal	**€ 204.000**	**€ 40.000**

Passiva

Eigen vermogen

Omschrijving	Saldo Balans 2025	Saldo Balans 2024 na bestemming	Toevoegingen 2025	Onttrekkingen 2025	Saldo Balans 2024 voor bestemming
Algemene reserve	-€ 1.037.000	-€ 1.037.000	€ 665.000	€ 665.000	-€ 1.037.000
Bestemmingsreserve Innovatiebudget	€ 0	€ 0	€ 0	€ 216.000	-€ 216.000
Bestemmingsreserve Opleidingsbudget	€ 0	€ 0	€ 0	€ 26.000	-€ 26.000
Bestemmingsreserve personele ontwikkelingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 80.000	-€ 80.000
Bestemmingsreserve subsidie Geluidsanering	-€ 1.152.000	€ 0	€ 1.152.000	€ 0	
Bestemmingsreserve Taakstelling	-€ 665.000	-€ 665.000	€ 665.000	€ 0	
Onverdeeld resultaat	-€ 838.000	€ 0	€ 838.000	€ 343.000	-€ 343.000
Totaal	**-€ 3.691.000**	**-€ 1.702.000**	**€ 3.319.000**	**€ 1.330.000**	**-€ 1.702.000**

P111 - Algemene reserve

In de Nota Planning & Control is opgenomen dat het exploitatieresultaat zal worden toegevoegd aan de algemene reserve voor zover deze niet de 5% van de omzet overschrijdt. Het maximale toegestane bedrag voor de algemene reserve in 2025 mag € 1.258.000 bedragen, wat overeenkomt met 5% van de omzet, zoals vastgesteld in de Nota Planning & Control 2020-2023.

P112 - Bestemmingsreserve

Bij de behandeling van de jaarstukken 2024 is in het kader van de algemene reserve (weerstandsvermogen) besloten om het programmaresultaat 2024 en de vrijval van de bestemmingsreserves toe te voegen aan de algemene reserve van de dienst. In 2025 is de bestemmingsreserve Taakstelling gevormd ter dekking van de taakstelling van 6%. Conform besluit is hier in 2025 € 665.000 aan toegevoegd.

Bestemmingsreserve subsidie Geluidsanering

De accountant heeft vastgesteld dat op de balans van de dienst een totaalbedrag van € 8.933.000 aan vooruit ontvangen subsidies voor geluidsanering is opgenomen waarvoor op balansdatum geen directe verplichtingen meer bestaan. Het betreft € 1.200.000 aan ISV-middelen (Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing, 2000–2015) en € 7.733.000 aan BSV-middelen (Brede Saneringsregeling Verkeerslawaai, vanaf 2015).

Hoewel de ISV-regeling formeel is opgevolgd door de BSV-regeling, worden tot en met 2028 nog werkzaamheden verwacht die niet binnen de reikwijdte van de BSV-subsidie vallen. Het gaat onder meer om de sanering van niet-gemelde woningen, aanvullende onderzoeken en asbestinventarisaties. Om deze resterende werkzaamheden op een rechtmatige en budget neutrale wijze te kunnen afronden, is voorgesteld om het resterende ISV-budget om te zetten in een meerjarige bestemmingsreserve van ca. € 1.200.000.

Het algemeen bestuur heeft dit voorstel op 9 maart 2026 vastgesteld, met terugwerkende kracht tot 1 januari 2025. Conform de voorschriften van het BBV betreft dit een verschuiving, het bedrag wordt overgeboekt van vooruit ontvangen bedragen naar bestemmingsreserves. Deze herclassificatie heeft geen invloed op het exploitatieresultaat.

Met deze bestemmingsreserve beschikt de dienst over de benodigde middelen om het ISV-dossier in 2028 af te ronden binnen de financiële kaders.

Bestemmingsreserve Taakstelling

De commissie FKGRHM heeft voor de begroting van 2026 het advies gegeven aan de gemeenten om de gemeenschappelijke regelingen te vragen een bijdrage te leveren aan het zogenaamde “Ravijnjaar” en stellen een begrotingsafname voor van 6% ten opzichte van 2025. In de kadernota 2026 heeft de dienst uitwerking gegeven aan het bovengenoemde advies.

Voor 2025 is het voorstel conform de begrotingswijziging € 760.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve Taakstelling. Hiermee wordt financiële dekking geboden, zodat de organisatie continuïteit kan waarborgen en niet overhaast hoeft te bezuinigen zonder een weloverwogen besluit en langetermijnplanning. Deze aanpak geeft de organisatie twee jaar extra de tijd om 3% aan structurele bezuinigingen of lastenbeperkingen te realiseren. Dit biedt ruimte voor een gefaseerde en evenwichtige uitvoering van de taakstelling, met oog voor een zorgvuldig en duurzaam proces.

Na besluitvorming zal deze bestemmingsreserve worden onttrokken aan de algemene reserve. Het saldo van de algemene reserve zal dan per 31-12-2025 € 1.115.000 bedragen.

P114 – Saldo van de rekening In 2025

Het exploitatieresultaat vóór bestemming bedraagt € 838.000 (zie 4.4. Programmarekening).

Voorgestelde verwerking van het exploitatieresultaat van €838.000.

- Toevoegen van het resultaat à €838.000 aan de algemene reserve, welke dan €1.875.000 bedraagt
- Onttrekken aan de algemene reserve €760.000 conform begrotingswijziging 2025, welke toegevoegd wordt aan de bestemmingsreserve Taakstelling. Het totaal van de bestemmingsreserve zal uitkomen op €1.425.000
- Vaststellen van de algemene reserve die dan uitkomt op
- € 1.115.000. Dit is onder de norm van 5% zoals bepaald in de nota Planning & Control (zie ook paragraaf 3.2.1)

Kortlopende schulden

P213 - Vlottende schuld: Overige vlottende schulden

Omschrijving	Saldo Balans 2025	Saldo Balans 2024
BTW	-€ 280.000	-€ 364.000
Crediteuren	-€ 3.719.000	-€ 2.310.000
Nog te betalen bedragen	-€ 503.000	-€ 1.199.000
Overige schulden personeel (HRM)	-€ 12.000	€ 0
Te betalen loonheffing & sociale lasten	-€ 969.000	€ 1.000
Totaal	**-€ 5.482.000**	**-€ 3.872.000**

Crediteuren waarvan openbare lichamen

Omschrijving	Saldo Balans 2025	Saldo Balans 2024
Gemeente Hillegom	-€ 71.000	
Gemeente Noordwijk	-€ 840.000	
Provincie Zuid-Holland	-€ 1.852.000	
Totaal	**-€ 2.764.000**	

Specificatie nog te betalen

Categorie	Omschrijving	Specificatie	Saldo Balans 2025	Saldo Balans 2024
Nog te betalen bedragen	Nog te betalen posten	Divers	-€ 137.000	€ 0
		Inhuur december	-€ 270.000	-€ 29.000
		Leiden	€ 0	-€ 209.000
		Leiderdorp	€ 0	-€ 34.000
		Lisse	€ 0	-€ 55.000
		Nieuwkoop	€ 0	-€ 53.000
		Noordwijk	€ 0	-€ 81.000
		Provincie Zuid Holland	€ 0	-€ 419.000
		Zoeterwoude	€ 0	-€ 101.000
		Totaal	**-€ 407.000**	**-€ 982.000**
	Tussenrekening dwangsommen	Tussenrekening dwangsommen	-€ 96.000	-€ 217.000
		Totaal	**-€ 96.000**	**-€ 217.000**
	Totaal		**-€ 503.000**	**-€ 1.199.000**
Totaal			**-€ 503.000**	**-€ 1.199.000**

P29c – Overlopende passiva: Vooruit ontvangen bijdrage van overige overheid

Categorie	Omschrijving	Specificatie	Saldo Balans 2025	Saldo Balans 2024
Vooruitontvangen bedragen	Vooruitontvangen bijdragen deelnemers	Afkoop tarief Provincie	-€ 173.000	-€ 182.000
		Totaal	**-€ 173.000**	**-€ 182.000**
	Vooruitontvangen bijdragen overige overheid	Beheer Noordvoort	-€ 17.000	-€ 16.000
		BSV subsidies	-€ 6.532.000	-€ 7.706.000
		ISV subsidies	€ 0	-€ 1.199.000
		PGS	-€ 211.000	€ 0
		Robuustheid Subsidies	€ 24.000	€ 0
		Specifieke uitkering Energiebesparing	€ 0	-€ 165.000
		SPUK THE	-€ 41.000	€ 0
		Totaal	**-€ 6.777.000**	**-€ 9.086.000**
	Totaal		**-€ 6.951.000**	**-€ 9.268.000**
Totaal			**-€ 6.951.000**	**-€ 9.268.000**

Voorzieningen

P12 - Voorzieningen

Omschrijving	Saldo Balans 2025	Saldo Balans 2024
Voorziening premie aanvullend WW	-€ 40.000	-€ 40.000
Voorziening verlofsparen	-€ 585.000	-€ 355.000
Totaal	**-€ 625.000**	**-€ 395.000**

- De premie aanvullen WW wordt maandelijks via de salarissen volgens de wet regeling aanvullende voorzieningen bij werkloosheid toegevoegd.
- De voorziening spaarverlof is opgebouwd uit volledig verlof van actieve medewerkers met bestemming spaarverlof. Daarnaast is van het bovenwettelijk verlof alles boven de grens van 50 uur meegenomen in de voorziening. Het tijdstip van verlofopname blijft onvoorspelbaar.

5.3 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Voor de komende jaren heeft de dienst financiële verplichtingen aangegaan die niet zijn opgenomen in een balanspost. Hieronder worden de belangrijkste verplichtingen toegelicht, waarbij ‘belangrijk’ verwijst naar overeenkomsten met een totale contractwaarde van minimaal € 50.000.

Contractpartij	Aard van het contract	Startdatum	Einddatum	Bedrag per jaar €
Leithon	Huur kantoorpand Vondellaan 55	1-6-2020	31-7-2037	434.000
Esprit (Voorheen Detron)	ICT-helpdesk en onderhoud	15-12-2021	14-12-2029	155.000
Mozard (Visma)	VTH&A systeem	1-10-2024	30-9-2033	130.000

5.4 Overzicht van baten en lasten

De programmarekening geeft beknopt de financiële verantwoording van het gerealiseerde beleid weer.

Type rekening	Hoofdgroep	IV3 Categorie	Rekening 2024	Basisbegroting	Begroot	Realisatie	Verschil
Kosten	Kosten	1.1 - Salarissen en sociale lasten	€ 14.707.000	€ 16.071.000	€ 15.776.000	€ 15.838.000	-€ 62.000
		3.5.1 - Ingeleend personeel	€ 4.061.000	€ 3.095.000	€ 3.082.000	€ 3.629.000	-€ 547.000
		3.8 - Overige goederen en diensten	€ 3.530.000	€ 4.008.000	€ 5.261.000	€ 3.241.000	€ 2.020.000
		4.2 - Subsidies	€ 393.000	€ 978.000	€ 753.000	€ 1.470.000	-€ 717.000
		7.3 - Afschrijvingen	€ 314.000	€ 193.000	€ 40.000	€ 38.000	€ 2.000
		Totaal	**€ 23.006.000**	**€ 24.345.000**	**€ 24.912.000**	**€ 24.215.000**	**€ 697.000**
	Totaal		**€ 23.006.000**	**€ 24.345.000**	**€ 24.912.000**	**€ 24.215.000**	**€ 697.000**
Opbrengsten	Bedrijfsopbrengsten	4.3.1 - Inkomensoverdrachten - Rijk	-€ 1.098.000	-€ 1.256.000	-€ 1.031.000	-€ 1.787.000	€ 756.000
		4.3.2 - Inkomensoverdrachten - gemeenten	-€ 17.766.000	-€ 19.229.000	-€ 19.233.000	-€ 19.095.000	-€ 138.000
		4.3.4 - Inkomensoverdrachten - provincies	-€ 3.263.000	-€ 3.487.000	-€ 5.001.000	-€ 3.272.000	-€ 1.729.000
		4.3.6 - Inkomensoverdrachten - overige overheden	-€ 362.000	-€ 23.000	-€ 57.000	-€ 558.000	€ 501.000
		4.3.8 - Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	-€ 124.000	€ 0	€ 0	-€ 9.000	€ 9.000
		Totaal	**-€ 22.613.000**	**-€ 23.995.000**	**-€ 25.322.000**	**-€ 24.721.000**	**-€ 601.000**
	Buitengewone baten	5.1 - Rente	-€ 595.000	-€ 350.000	-€ 350.000	-€ 332.000	-€ 18.000
		7.5 - Overige verrekeningen				-€ 1.152.000	€ 1.152.000
		Totaal	**-€ 595.000**	**-€ 350.000**	**-€ 350.000**	**-€ 1.483.000**	**€ 1.133.000**
	Totaal		**-€ 23.208.000**	**-€ 24.345.000**	**-€ 25.672.000**	**-€ 26.205.000**	**€ 533.000**
Reserves	Onttrekkingen uit de reserves	7.1 - Mutatie reserves	-€ 141.000	€ 0	€ 0		€ 0
		Totaal	**-€ 141.000**	**€ 0**	**€ 0**		**€ 0**
	Toevoegingen aan de reserves	7.1 - Mutatie reserves		€ 0	€ 0	€ 1.152.000	-€ 1.152.000
		Totaal		**€ 0**	**€ 0**	**€ 1.152.000**	**-€ 1.152.000**
	Totaal		**-€ 141.000**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 1.152.000**	**-€ 1.152.000**
Resultaat			**-€ 343.000**	**€ 0**	**-€ 760.000**	**-€ 838.000**	**€ 78.000**

Exploitatieresultaat - € 838.000

In 2025 heeft de dienst niet alleen strak gestuurd op financiële uitgaven, maar heeft de dienst ook voortgebouwd op het ingezette pad van innovatie en efficiëntie. Hiermee kan de dienst hetzelfde werk leveren, van hogere kwaliteit met lagere kosten.

Hieronder zullen we de verschillen van meer dan € 50.000 verklaren.

Toelichting op de lasten

1.1 Salarissen en sociale lasten – nadeel € 62.000

De salarissen en sociale lasten laten een overschrijding zien. Oorspronkelijk was er een voordeel van € 168.000 waarbij de dienst de lijn van de afgelopen jaren heeft doorgetrokken met het verder ontwikkelen van het traineeprogramma, het verjongen van de dienst en lagere kosten in de overige personeelskosten, zoals studiekosten. Door de verplichte dotatie van € 230.000 aan de voorziening verlofsparen, welke hoger was dan begroot, is het uiteindelijke nadeel dus € 62.000.

3.5.1 Ingeleend personeel – nadeel € 547.000

Het moeilijk kunnen vervullen van vacatures is een item wat inmiddels al enkele jaren zijn tol eist. Dit leidt tot meer inhuur wat gepaard gaat met stijgende kosten. Hier speelt de inhuur op het bouwdossier Noordwijk een grote rol in.

3.8 Overige goederen en diensten – voordeel € 2.020.000

Dit voordeel wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door het verschuiven van werkzaamheden van het onderdeel Spoed en Nazorg van de Provincie (€ 1.298.000). Dit heeft uiteindelijk geleidt dat er minder is uitgegeven aan materiele kosten voor de deelnemers (€ 1.289.000). Dit heeft geen invloed op het exploitatieresultaat.

Verder heeft de dienst de weg ingeslagen van strak sturen op zijn uitgaven. Voor 2025 heeft dit voornamelijk geleidt tot minder uitgaven bij het onderdeel ICT (€ 230.000), Advies en ondersteuning (€ 105.000), maar ook bij de huisvestingkosten en organisatiekosten (€ 89.000) en nog overige kleine onderdelen. In totaal is er € 618.000 minder uitgegeven.

4.2 Subsidies – nadeel € 717.000

De subsidielasten zijn hoger dan begroot. Vooral het onderdeel Geluidsanering is lastig te plannen. De bijbehorende opbrengsten zijn opgenomen onder post 4.3.1 Inkomstenoverdracht Rijk. Het saldo van de baten en lasten wordt ten laste gebracht van de subsidiegelden op de balans.

Toelichtingen op de baten

Inkomstenoverdracht Rijk – voordeel € 756.000

De inkomstenoverdracht is hoger dan begroot, voornamelijk door hogere subsidielasten als gevolg van het doorschuiven van gevelsaneringsprojecten vanuit 2024 naar 2025. Meerjarige subsidies (ISV, BSV) worden gedurende het jaar in de exploitatie opgenomen. Pas bij de jaarafsluiting worden het saldo van de baten en lasten doorgeschoven naar het volgende jaar. De personeelsuren voor subsidieprojecten verklaart het verschil tussen 4.2 Subsidies en 4.3.1 Inkomstenoverdrachten.

- 4.3.4 Inkomstenoverdracht deelnemers – nadeel € 1.866.000

Omschrijving Grootboek	Basisbegroting	Begroot	Realisatie	Verschil
Inkomsten overig gemeenten	-€ 34.000	-€ 119.000	-€ 114.000	-€ 5.000
Inkomsten overig provincies	-€ 732.000	-€ 2.148.000	-€ 652.000	-€ 1.496.000
Inkomsten WP Gemeente Hillegom	-€ 976.000	-€ 982.000	-€ 970.000	-€ 12.000
Inkomsten WP Gemeente Kaag en Braassem	-€ 1.354.000	-€ 1.361.000	-€ 1.547.000	€ 186.000
Inkomsten WP Gemeente Katwijk	-€ 895.000	-€ 1.182.000	-€ 1.251.000	€ 69.000
Inkomsten WP Gemeente Leiden	-€ 3.849.000	-€ 3.849.000	-€ 3.875.000	€ 26.000
Inkomsten WP Gemeente Leiderdorp	-€ 687.000	-€ 679.000	-€ 746.000	€ 67.000
Inkomsten WP Gemeente Lisse	-€ 894.000	-€ 882.000	-€ 896.000	€ 14.000
Inkomsten WP Gemeente Nieuwkoop	-€ 1.393.000	-€ 1.378.000	-€ 1.391.000	€ 13.000
Inkomsten WP Gemeente Noordwijk	-€ 5.893.000	-€ 5.726.000	-€ 5.011.000	-€ 715.000
Inkomsten WP Gemeente Oegstgeest	-€ 710.000	-€ 685.000	-€ 796.000	€ 111.000
Inkomsten WP Gemeente Teylingen	-€ 1.253.000	-€ 1.251.000	-€ 1.301.000	€ 50.000
Inkomsten WP Gemeente Voorschoten	-€ 411.000	-€ 499.000	-€ 527.000	€ 28.000
Inkomsten WP Gemeente Zoeterwoude	-€ 880.000	-€ 640.000	-€ 671.000	€ 31.000
Inkomsten WP Provincie Zuid-Holland	-€ 2.755.000	-€ 2.853.000	-€ 2.621.000	-€ 232.000
Totaal	**-€ 22.716.000**	**-€ 24.234.000**	**-€ 22.368.000**	**-€ 1.866.000**

4.3.6 - Inkomstenoverdracht Overige overheden - voordeel € 501.000

Dit voordeel bestaat uit een aanvullende subsidie van Omgevingsdienst NL in het kader van de robuustheid (€ 220.000), inkomsten uit samenwerkingsprojecten met andere omgevingsdiensten (€ 223.000) en een hogere vergoeding vanuit UWV-uitkeringen voor langdurig zieken (€ 58.000).

7.5 – Overige verrekeningen & 7.1 – Mutatie reserve

De mutaties houden verband met het besluit van het algemeen bestuur om het resterende ISV-budget onder te brengen in een meerjarige bestemmingsreserve. Hiermee is beoogd de beschikbare middelen doelgericht beschikbaar te houden voor de afronding van het dossier geluidsanering. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar bladzijde 44, onderdeel *Bestemmingsreserve subsidie Geluidsanering*.

5.5 Gebeurtenissen na balansdatum

In december 2025 is een bestuurlijk principe-akkoord bereikt over de vergoeding van kosten van de dienst als gevolg van de ontvlechting van de bouwtaken met deelnemer gemeente Noordwijk. Inmiddels is dit principe-akkoord omgezet naar een vaststellingsovereenkomst, die is gesloten tussen het college van Noordwijk en het dagelijks bestuur van de dienst, en waarmee is ingestemd door de raad van Noordwijk en het algemeen bestuur van de dienst. De belangrijkste bepaling in de overeenkomst is dat de gemeente Noordwijk uiterlijk 1 januari 2027 een

bedrag van € 3 miljoen betaalt ter compensatie van de desintegratiekosten van de dienst, dat over een periode van vier jaar en afbouwend vanaf 2027 zal worden aangewend.

5.6 Wet Normering Topinkomens

Sinds 1 januari 2013 geldt de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). Deze verantwoording volgt de geldende regelgeving voor de dienst:

Bezoldiging topfunctionarissen

mevrouw M. Krul (Directeur) Datum in dienst 01-01-2018	2025	2024
Aanvang en einde functievervulling in 2025	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	Nee	Nee
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	139.240	135.448
Beloningen betaalbaar op termijn	22.951	22.736
Subtotaal	162.191	158.183
Individueel WNT-maximum	246.000	233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	162.191	158.183
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Toezichthoudende topfunctionarissen

WNT gegevens 2025		
Naam topfunctionaris	Functie	
mevrouw K. Hoekstra	AB lid, wethouder Hillegom	1/1 - 31/12
de heer D. Kistemaker	AB lid, wethouder Kaag en Braassem	1/1 - 31/12
de heer J. Knape	DB en AB lid, wethouder Katwijk	1/1 - 31/12
De heer A. North	Voorzitter DB en AB, Wethouder Leiden	1/1 - 31/12
mevrouw G. van Gaal	AB lid, wethouder Leiderdorp	1/1 - 31/12
de heer C. van der Zwet	AB lid, wethouder Lisse	1/1 - 31/12
Mevrouw A. Ingwersen	DB en AB lid, wethouder Nieuwkoop	1/1 - 31/12
de heer M. Kortleven	AB lid, Wethouder Noordwijk	1/1 - 31/12
de heer E. Bus	AB lid, wethouder Oegstgeest	1/1 - 31/12
mevrouw E. Koek	AB lid, wethouder Teylingen	1/1 - 1/9
De heer F. Nederstigt	AB lid, wethouder Teylingen	1/9 - 31/12
de heer H. Schokker	AB lid, wethouder Voorschoten	1/1 - 31/12
mevrouw A. Beekhuizen	AB lid, wethouder Zoeterwoude	1/1 - 31/12
heer M. Stolk	DB en AB lid, gedeputeerde PZH	1/1 - 31/12

Er zijn geen andere functionarissen met een bezoldiging boven het toepasselijke drempelbedrag en geen WNT-meldingsplichtige ontslaguitkeringen betaald.

5.7 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijkt een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht. De datum vaststelling van het normenkader is 9 maart 2026

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 486.560. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het dagelijks bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 0 is. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 486.560. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het dagelijks bestuur overigens een bedrag van € 0 acceptabel op basis van door het algemeen bestuur vastgestelde afspraken.

Begrotingscriterium	(x €1.000)
1A. Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door het algemeen bestuur vastgesteld autorisatieniveau)	€ 0
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 0
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	€ 0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan het algemeen bestuur zijn gemeld	€ 0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	€ 0
Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1,2 en 3) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	€ 0
Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	€ 0
Voorwaardencriterium	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	€ 0
M&O criterium	

N.v.t.	€ 0
Totaal onrechtmatigheden	€ 0
Waarvan acceptabel	€ 0
Waarvan niet acceptabel	€ 0

De Dienst wordt in de rechtmatigheidsverantwoording als één geheel beschouwd, met het Programma Milieu als kader. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op totaalniveau, inclusief lasten, baten en reservemutaties, wat zorgt voor een integrale financiële sturing. De bruto-onrechtmatigheid bedraagt €0. Dit is conform de controleprotocol 2025. Dit betekent dat de afwijkingen binnen de afgesproken marges vallen en de Dienst in 2025 financieel rechtmatig heeft gehandeld. Deze conclusie heeft geen impact op het oordeel van de accountant bij de jaarstukken, omdat de accountant de getrouwheid beoordeelt en niet de rechtmatigheid.

De geconstateerde afwijkingen betreffen

Baten (€ 533.000 overschrijding)
De overschrijding van de baten met € 533.000 wordt veroorzaakt door bijzondere baten in samenhang met het ISV-dossier. (zie ook blz. 44 Bestemmingsreserve subsidie Geluidsanering) Deze baten leiden tot een bruto-onrechtmatigheid van € 533.000. De afwijking past binnen de met het algemeen bestuur gemaakte afspraken en het vastgestelde normenkader, waardoor geen sprake is van een netto-onrechtmatigheid.

Lasten (€ 697.000 onderschrijding)
De onderschrijding van de lasten met € 697.000 past binnen het bestaande beleid en is voornamelijk het gevolg van meerjarige subsidieprojecten. De bijbehorende lasten worden volledig gecompenseerd door gerelateerde baten. Hierdoor ontstaat een formele onrechtmatigheid van € 697.000, die binnen de geldende kaders als acceptabel wordt aangemerkt. Per saldo is sprake van een netto-onrechtmatigheid van nihil.

Reserves (€ 1.152.000 mutatie)
De mutaties in de reserves over 2025 bedragen € 1.152.000 en houden verband met het eerdergenoemde ISV-dossier. Deze mutaties zijn gebaseerd op besluitvorming van het algemeen bestuur en passen binnen de geldende beleidskaders. Hiermee ontstaat geen netto-onrechtmatigheid.

Ondertekening

Aldus vastgesteld door het algemeen bestuur van Omgevingsdienst West-Holland d.d. 13 juli 2026,

De voorzitter, De secretaris,

A.M. North M.E. Krul-Seen

B. Bijlagen

B1 SISA-Bijlage

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	E3	**Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** **Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E3/02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/03*	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt *Aard controle R* *Indicator: E3/04*	Correctie over besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/05*	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E3/06*
		1	BSV/22/00006	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		2	BSV/22/00187	€ 20.465	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		3	BSV/22/00207	€ 23.560	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		4	BSV/22/00208	€ 112.561	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		5	BSV/22/00248	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		6	BSV/22/00260	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		7	BSV/22/00289	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		8	BSV/22/00303	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		9	BSV/22/00307	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		10	BSV/22/00348	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		11	BSV/23/00129	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		12	BSV/23/00178	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		13	BSV/23/00234	€ 27.464	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		14	BSV/23/00260	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		15	BSV/23/00262	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		16	BSV/23/00284	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		17	BSV/24/00059	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		18	BSV/24/00084	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		19	BSV/24/00085	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		20	BSV/24/00086	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		21	BSV/24/00092	€ 9.041	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		22	BSV/24/00118	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		23	BSV/24/00150	€ 599.818	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		24	BSV/24/00284	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		25	BSV/25/00066	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		26	BSV/25/00157	€ 33.015	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		27	BSV/25/00200	€ 13.721	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		28	IenW/BSK-2019/163270	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		29	IenW/BSK-2019/286	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		30	IenW/BSK-2019/291	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		31	IenW/BSK-2019/6058	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		32	IenW/BSK-2020/167803	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		33	IenW/BSK-2020/2618	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		34	IenW/BSK-2021/109097	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		35	IenW/BSK-2021/164790	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		36	IenW/BSK-2021/344718	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Hieronder per regel één projectnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/07*	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/08*	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/09*	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/10*	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/11*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/12*
		1	*BSV/22/00006*	€ 25.130	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
		2	*BSV/22/00187*	€ 20.465	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
		3	*BSV/22/00207*	€ 28.596	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
		4	*BSV/22/00208*	€ 150.081	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
		5	*BSV/22/00248*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
		6	*BSV/22/00260*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
		7	*BSV/22/00289*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
		8	*BSV/22/00303*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
		9	*BSV/22/00307*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
		10	*BSV/22/00348*	€ 328.271	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
		11	*BSV/23/00129*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
		12	*BSV/23/00178*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
		13	*BSV/23/00234*	€ 83.211	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
		14	*BSV/23/00260*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee

			15	*BSV/23/00262*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			16	*BSV/23/00284*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			17	*BSV/24/00059*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			18	*BSV/24/00084*	€ 40.700	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			19	*BSV/24/00085*	€ 751.810	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			20	*BSV/24/00086*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			21	*BSV/24/00092*	€ 117.919	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			22	*BSV/24/00118*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			23	*BSV/24/00150*	€ 599.818	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			24	*BSV/24/00284*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			25	*BSV/25/00066*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			26	*BSV/25/00157*	€ 33.015	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			27	*BSV/25/00200*	€ 13.721	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			28	*lenW/BSK-2019/163270*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			29	*lenW/BSK-2019/286*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			30	*lenW/BSK-2019/291*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			31	*lenW/BSK-2019/6058*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			32	*lenW/BSK-2020/167803*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			33	*lenW/BSK-2020/2618*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			34	*lenW/BSK-2021/109097*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			35	*lenW/BSK-2021/164790*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			36	*lenW/BSK-2021/344718*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
lenW	**E83B**	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022** SiSa tussen medeoverheden		Hieronder per regel één provincie(code) of gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie of gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/01*	Projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/02*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: E83B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/04*	Project afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/05*	
			1	030008 Provincie Zuid-Holland	Industriekade 14-18 Sassenheim	€ 0	€ 30.000	Nee	
			2	030008 Provincie Zuid-Holland	Zuideinde Nieuwkoop	€ 0	€ 66.556	Nee	
			3	030008 Provincie Zuid-Holland	Van Leeuwenpark Leiderdorp	€ 0	€ 48.074	Nee	
			4	030008 Provincie Zuid-Holland	Achterweg 11 Noordwijk	€ 0	€ 15.000	Nee	
			5	030008 Provincie Zuid-Holland	Tespellaan Noordwijkerhout	€ 0	€ 15.000	Nee	
			6	030008 Provincie Zuid-Holland	Uitvoer bodemsaneringen diffuus lood regio WestHolland (€ 11.000)	€ 0	€ 1.966	Nee	
				Kopie projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/06*	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 09 de reden aan *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/07*	Optionele toelichting. Verplicht als bij 08 nee is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/08*			
			1	Industriekade 14-18 Sassenheim	Ja				
			2	Zuideinde Nieuwkoop	Ja				
			3	Van Leeuwenpark Leiderdorp	Ja				
			4	Achterweg 11 Noordwijk	Nee	In sisa 2023 overschrijding 20.462			
			5	Tespellaan Noordwijkerhout	Nee	In sisa 2023 overschrijding 3.904			
			6	Uitvoer bodemsaneringen diffuus lood regio WestHolland (€ 11.000)	Ja				
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/09*					
				Nee					
lenW	**E97B**	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2023** SiSa tussen medeoverheden		Hieronder per regel één provincie(code) en/of gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie of gemeente invullen	Projectnaam / nummer	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project	Project afgerond (Ja/Nee)	

			Aard controle n.v.t. *Indicator: E97B/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97B/02*	*Aard controle R* *Indicator: E97B/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97B/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97B/05*
		1	030008 Provincie Zuid-Holland	Industriekade 14-18 Sassenheim	€ 3.315	€ 15.000	Nee
		2	030008 Provincie Zuid-Holland	Zuideinde Nieuwkoop	€ 0	€ 0	Nee
		3	030008 Provincie Zuid-Holland	Van Leeuwenpark Leiderdorp	€ 0	€ 2	Nee
		4	030008 Provincie Zuid-Holland	Achterweg 11 Noordwijk	€ 0	€ 9.538	Nee
		5	030008 Provincie Zuid-Holland	Tespellaan Noordwijkerhout	€ 0	€ 11.096	Nee
		6	030008 Provincie Zuid-Holland	Uitvoer bodemsaneringen diffuus lood regio WestHolland (€ 11.000)	€ 0	€ 0	Nee
			Kopie projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97B/06*	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 08 de reden aan *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97B/07*	Optionele toelichting. Verplicht als bij 07 nee is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97B/08*		
		1	Industriekade 14-18 Sassenheim	Ja			
		2	Zuideinde Nieuwkoop	Ja			
		3	Van Leeuwenpark Leiderdorp	Nee	Deels reeds in Sisa 2023 verantwoord onder bodem 2022. Rest budget hier verantwoord		
		4	Achterweg 11 Noordwijk	Nee	Deels reeds in Sisa 2023 verantwoord onder bodem 2022. Rest budget hier verantwoord		
		5	Tespellaan Noordwijkerhout	Nee	Deels reeds in Sisa 2023 verantwoord onder bodem 2022. Rest budget hier verantwoord		
		6	Uitvoer bodemsaneringen diffuus lood regio WestHolland (€ 11.000)	Ja			
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97B/09*				
			Nee				
IenW	**E113B**	**Tijdelijke regeling uitkering bodemopgaven 2024-2030** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één provincie(code) of gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie of gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E113B/01*	Besteding (jaar T) binnen werkvoorraad *Aard controle R* *Indicator: E113B/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) binnen werkvoorraad *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E113B/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E113B/04*	
		1	030008 Provincie Zuid-Holland	€ 198.182	€ 352.736	Nee	
KGG	**K21**	**Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: K21/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K21/02*	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, tweede lid van de Regeling (ja/nee) *Aard controle R* *Indicator: K21/03*	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, zesde lid, van de Regeling (ja/nee) *Aard controle D2* *Indicator: K21/04*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle R* *Indicator: K21/05*
			€ 287.731	€ 806.778	Ja	Ja	Nee

B2 Toelichting Eindafrekening

Deelnemer	Actueel Werkplan	Verschil uren t.o.v. Actueel Werkplan	Verschil t.o.v. Actueel Werkplan %	Bijdrage 2025	Betaalde Voorschotten	Eindafrekening 2025
Hillegom	8.470	12	100%	€ 970.107	-€ 1.028.768	-€ 58.661
Kaag en Braassem	12.484	904	107%	€ 1.546.976	-€ 1.361.387	€ 185.589
Katwijk	10.364	490	105%	€ 1.250.614	-€ 1.181.940	€ 68.674
Leiden	33.268	331	101%	€ 3.874.938	-€ 3.848.763	€ 26.175
Leiderdorp	5.956	227	104%	€ 745.872	-€ 679.368	€ 66.504
Lisse	7.598	221	103%	€ 895.740	-€ 881.947	€ 13.793
Nieuwkoop	11.922	163	101%	€ 1.390.692	-€ 1.377.707	€ 12.985
Noordwijk	48.288	-7.477	85%	€ 4.907.236	-€ 5.705.858	-€ 798.622
Oegstgeest	5.978	845	114%	€ 795.801	-€ 710.183	€ 85.618
PZH	24.317	-1.841	92%	€ 2.620.696	-€ 2.852.980	-€ 232.284
Teylingen	10.824	513	105%	€ 1.300.798	-€ 1.251.220	€ 49.578
Voorschoten	4.295	293	107%	€ 527.124	-€ 498.851	€ 28.273
Zoeterwoude	5.438	328	106%	€ 670.899	-€ 640.320	€ 30.579
Totaal	**189.202**	**-4.991**	**97%**	**€ 21.497.492**	**-€ 22.019.292**	**-€ 521.800**

* Een aantal gemeenten zakt substantieel onder de norm, die volgens de nota planning en control aan de dienst wordt gegarandeerd (98% van het dienstplan). De dienst zal dit, voor zover de daarvoor beschikbaar gehouden capaciteit niet anders inzetbaar was, verrekenen met de betreffende deelnemers.

** - door ODWH nog te betalen / + door ODWH nog te ontvangen.

** bijdrage en betaalde voorschotten is exclusief additionele opdrachten Provincie (zie eindrapportage Provincie voor specificatie).

Uiteindelijk is 97% gerealiseerd, waarover de opdrachtgevers zijn geïnformeerd. De afrekening met de deelnemers volgt de afspraken in de nota Planning en Control van de dienst.

B3 Programmarekening

Type rekening	Hoofdgroep	Begroot	Milieu Realisatie	Verschil
Baten	Baten	-€ 25.672.000	-€ 25.053.000	-€ 619.000
	Total	**-€ 25.672.000**	**-€ 25.053.000**	**-€ 619.000**
Lasten	Lasten	€ 24.912.000	€ 24.215.000	€ 697.000
	Total	**€ 24.912.000**	**€ 24.215.000**	**€ 697.000**
Reserves	Onttrekkingen uit de reserves	€ 0		€ 0
	Resultaat voor bestemming	€ 760.000	€ 838.000	-€ 78.000
	Total	**€ 760.000**	**€ 838.000**	**-€ 78.000**
Total		**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**

B4 Programmarekening naar taakvelden

Type rekening	Taakveld / Hoofdgroep	0.1 Bestuur	0.4 Overhead	7.4 Milieubeheer	8.1 Ruimte en leefomgeving	8.3 Wonen en bouwen	Totaal
Kosten	Kosten	€ 18.000	€ 8.485.000	€ 7.992.000	€ 5.019.000	€ 2.701.000	€ 24.215.000
	Totaal	**€ 18.000**	**€ 8.485.000**	**€ 7.992.000**	**€ 5.019.000**	**€ 2.701.000**	**€ 24.215.000**
Opbrengsten	Bedrijfsopbrengsten		-€ 722.000	-€ 21.157.000	-€ 2.764.000	-€ 78.000	**-€ 24.721.000**
	Buitengewone baten		-€ 332.000				**-€ 332.000**
	Resultaat		€ 838.000				**€ 838.000**
	Totaal		**-€ 216.000**	**-€ 21.157.000**	**-€ 2.764.000**	**-€ 78.000**	**-€ 24.215.000**
Totaal		**€ 18.000**	**€ 8.269.000**	**-€ 13.165.000**	**€ 2.255.000**	**€ 2.623.000**	**€ 0**

B5 Rapportage Kwaliteitscriteria 3.0

Samenvatting

Uit deze rapportage blijkt dat de dienst de kwaliteit van uitvoering borgt zoals beschreven in Afdeling 18.3 van de Omgevingswet en in grote lijnen voldoet. Voor sommige deskundigheidsgebieden wordt samengewerkt met andere omgevingsdiensten.

De voorliggende rapportage vindt plaats op basis van de kwaliteitscriteria versie 3.0.

Inleiding

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht geworden. In aanloop tot de Omgevingswet zijn op 15 april 2022 nieuwe criteria (versie 2.3) vastgesteld, geënt op de Omgevingswet, die gelijk met deze wet van kracht zijn geworden.

Op 25 september 2024 is een nieuwe versie van de kwaliteitscriteria (versie 3.0) gepubliceerd. Deze versie werd op 1 januari 2025 van kracht. De dienst moet hier per 1 april 2026 aan voldoen. In versie 3.0 van de kwaliteitscriteria zijn opnieuw enkele beschrijvingen van deskundigheidsgebieden aangepast. Ook zijn (jaren) ervaring en (uren) frequentie hier en daar gewijzigd. Ten slotte is als nieuw deskundigheidsgebied ‘Advisering fysieke leefomgeving’ opgenomen. De ODWH voert de taken van dit deskundigheidsgebied al vrijwel sinds de start van de dienst uit. Vanaf dit jaar zal de ODWH ook over dit deskundigheidsgebied rapporteren.

De ODWH werk permanent aan het opleiden en scholen van medewerkers. In de aanloop naar de Omgevingswet is veel energie gestoken in opleidingen in het kader van deze wet. In 2024 is gestart met een algemeen opleidingsprogramma. Sinds januari 2024 is er bij de dienst een kennismakelaar aangesteld die de opleidingsverplichtingen en wensen coördineert.

In versie 2.3. van de kwaliteitscriteria zijn voor enkele deskundigheidsgebieden competentieprofielen opgesteld. In versie 3.0 maken competenties deel uit van alle deskundigheidsgebieden. Dit onderdeel heeft de ODWH afgelopen jaar opgepakt. In 2026 zal de eerste rapportage op dit onderdeel plaatsvinden.

De vorm en opzet van deze rapportage is voor alle Zuid-Hollandse diensten gelijk. De rapportage wordt jaarlijks aan de (financiële) jaarrapportage van de omgevingsdienst toegevoegd. Het verslag is bruikbaar voor verslaglegging aan de Gemeenteraad respectievelijk Provinciale Staten.

Stand van zaken

In de volgende paragrafen wordt aangegeven hoe de dienst per 31 december 2025 voldoet aan de kwaliteitscriteria 3.0.

Voor de deskundigheidsgebieden is tabel 1 opgenomen, waarin in kleuren overzichtelijk de stand van zaken is weergegeven. Per deskundigheidsgebied worden eisen gesteld aan opleiding, (aantal jaren) ervaring, kennis, frequentie (caseload / uren) en aantal (minimaal aantal medewerkers dat moet voldoen). De procescriteria bieden de kaders voor het kwaliteitssysteem van het bevoegd gezag. Hier wordt de samenhang tussen beleid en uitvoering beschreven. De stand van zaken met betrekking tot de procescriteria zijn samengevat weergegeven in tabel 2. Waar dat nodig is, wordt in de begeleidende tekst nader toegelicht.

Toelichting bij Tabel 1:

Het (kunnen) voldoen aan de kwaliteitseisen is (mede) afhankelijk van het aantal en soorten bedrijven in onze regio en het personeel van de omgevingsdienst. De ODWH is in het afgelopen jaar behoorlijk 'verjongd', met veel nieuwe medewerkers die nog geschoold moesten worden. Door pensionering verlaat ervaring onze dienst. Dit is een permanente in- en uitstroom van mensen, kennis en ervaring.

Tabel:
Kolommen 'opleiding, ervaring en kennis' geeft aan of de medewerkers voldoen aan de opleidingseisen.
Kolom 'frequentie' geeft aan of wij voldoen aan de minimale frequentie (caseload / uren) waarmee de taak zelfstandig uitgevoerd dient te worden.
Kolom 'aantal' geeft aan of wij voldoen aan het minimaal aantal medewerkers met omschreven deskundigheid en frequentie waarover een organisatie dient te beschikken.

Deskundigheidsgebied KC 3.0

Generieke deskundigheden	*Opleiding*	*Ervaring*	*Kennis*	*Frequentie*	*Aantal*
1. Casemanagen					
2. Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening					
3. Vergunningverlening milieu MBO					
Vergunningverlening milieu HBO					
3.1. VV Procesindustrie	Geen taak ODWH: uitgevoerd door de DCMR				
3.2. VV Afval					
3.3. VV Agrarisch					
3.4 VV Seveso	Geen taak ODWH uitgevoerd door DCMR				
4. Toezicht en handhaving bouw/ RO					
5. Toezicht en handhaving milieu MBO					
5. Toezicht en handhaving milieu HBO					
5.1. T&H Procesindustrie	Geen taak ODWH: uitgevoerd door de DCMR				
5.2. T&H Afval					
5.3. T&H Agrarisch					
5.4. T&H Seveso	Geen taak ODWH: uitgevoerd door de DCMR				
6. Toezicht en handhaving bodem					
7. toezicht en handhaving natuur	Geen taak ODWH: Uitgevoerd door OD-ZHZ				

Juridische deskundigheden					
8. Behandelen juridische zaken					
9. Ketentoezicht				Samenwerking binnen diensten PZH	
10. Buitengewone opsporing natuur en milieu en fysieke leefomgeving					

Specialistische deskundigheidsgebieden accent bouwen	
11. Bouwfysica	Op hoofdlijnen getoetst door externe inhuur

12. Brandveiligheid	Complexe bouwplannen op brandtechnisch gebied worden voorgelegd aan de Veiligheidsregio.
13. Constructieve veiligheid	via Bouwsamenwerking Leidse regio aan Leiden
14. Sloop en asbest	

Specialistische deskundigheidsgebieden accent milieu	
15. Afvalwater (indirecte lozingen)	
16. Bodem, bouwstoffen, water	
17. Omgevingsveiligheid	
18. Geluid & trillingen (milieu, ruimtelijke ordening en bouw)	
19. Luchtkwaliteit & Geur	
20. Natuuractiviteiten Vergunningverlening	Vergunningverlening wordt uitgevoerd door ODH
20. Natuuractiviteiten: Advies	

Specialistische deskundigheidsgebieden accent ruimtelijke ordening en duurzaamheid	
21. Cultuurhistorie	Geen taak ODWH
22. Verduurzaming energie MBO	
Verduurzaming energie HBO	
23. Advisering fysieke leefomgeving	

Tabel 1: deskundigheid 2022 Criteria van kritische massa

	Er wordt voldaan aan de KC 3.0
	Gemotiveerde afwijking
	Samenwerking /uitbesteed
	geen Taak ODWH

Tabel 2 kleurcodes bij tabel 1

Toelichting Vergunningverlening milieu agrarisch
Sinds 2019 zijn er in verband met de uitspraak over stikstof weinig aanvragen van agrarische bedrijven. Dit geldt voor heel Nederland. De ODWH komt daarom niet aan het aantal uren en aanvragen zoals voorgeschreven. De medewerkers met deze specialisatie werken al langer voor deze bedrijfstak, waardoor ze wel voldoende zijn opgeleid en in het verleden ook voldoende ervaring hebben opgedaan.

Ketentoezicht
In het kader van ketentoezicht wordt door de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten samengewerkt. Het gezamenlijke ketentoezicht en administratief toezicht wordt door ODWH voor de 5 Zuid-Hollandse diensten gecoördineerd.

Buitengewone opsporing natuur en milieu en fysieke leefomgeving
De aansturing van het subteam was in 2025 niet optimaal. In 2025 is met name door één zeer ervaren collega gewerkt aan enkele projecten. Een collega heeft in 2025 minder tijd kunnen besteden op dit gebied. Eén collega is in opleiding. De aansturing is inmiddels goed.

Omgevingsveiligheid
Voor omgevingsveiligheid geldt dat de ODWH te weinig activiteiten heeft waarbij dit speelt om voldoende zaken te behandelen om aan de KC te voldoen. Wel zijn twee collega's opgeleid. Voor complexe zaken wordt advies gevraagd bij de DCMR. Dit is contractueel geregeld.

Luchtkwaliteit & geur
De ODWH heeft onvoldoende zaken om voor het deskundigheidsgebied luchtkwaliteit en geur volledig te voldoen aan de kwaliteitscriteria. Twee collega's worden ingezet op dit gebied. Eén collega is opgeleid. In 2025 heeft een zeer ervaren collega afscheid genomen van de dienst. Een nieuwe collega is in opleiding. Op termijn zal de dienst weer voldoen voor opleiding en kennis. Het uitvoeren van (complexere) lucht- en geuronderzoeken wordt, indien daar behoefte toe of noodzaak voor is, uitbesteed aan een extern bureau.

Verduurzaming energie
Verduurzaming energie voldoet nog niet voor de controle op complexe bedrijven/situaties. Dit komt in hoofdzaak doordat één medewerker voldoet. Drie medewerkers moeten in 2026 de post-HBO opleiding inleiding energiekunde of gelijkwaardig volgen. Op termijn zal de ODWH voor dit deskundigheidsgebied voldoen.

	Er wordt voldaan
	Er wordt niet voldaan
	Is niet van toepassing
	Gemotiveerde afwijking

Evaluatie

	Status voldoen	Toelichting
Jaarlijkse verantwoordingsrapportage van vergunningverlening- en handhavings-resultaten.		Jaarverslag.
In verantwoordingsrapportage wordt een relatie gelegd met de doelen zoals gesteld in het uitvoerings- en handhavingsbeleid.		
Aanpassing uitvoerings- en handhavings-beleid op grond van de resultaten uit verantwoordingsrapportage.		
Jaarlijks verantwoording afleggen over inzet, prestaties en resultaten.		
Vergelijking prestaties met die van andere organisaties.		Via visitaties.

Beleid

	J/N/ n.v.t	Toelichting
Organisatie heeft een afgestemd uitvoerings- en handhavingsstrategie waarin is aangegeven welke doelen worden gesteld voor de uitvoering en handhaving en welke taken gelet op die doelen zullen worden verricht.		Vastgestelde (regionale) nota AUH.
In de uitvoerings- en handhavingsstrategie is rekening gehouden met de taken en bevoegdheden van andere bestuursorganen.		Nota AUH.
De uitvoerings- en handhavingsstrategie is afgestemd met andere bestuursorganen.		
De handhavingsstrategie is afgestemd met de instanties die zijn belast met de strafrechtelijke handhaving.		
De handhavingsstrategie is gebaseerd op een analyse van problemen die zich kunnen voordoen bij de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet.		Volgens vastgestelde regionale nota AUH.
Benodigde en beschikbare financiële en personele middelen zijn inzichtelijk gemaakt en gewaarborgd in de begroting voor de doelen en prioriteiten.		Begroting.

Strategie

	J/N/n.v.t	Toelichting
Er is een uitvoerings- en handhavingsstrategie met prioriteiten, een methode om te bepalen of doelen worden bereikt en welke criteria (met beschreven werkwijze) worden gebruikt bij het beoordelen van en beslissen op aanvragen van vergunningen en meldingen		
Voor het verlenen van vergunningen en het beoordelen van meldingen is een werkwijze beschreven.		
In de handhavingsstrategie zijn de afspraken door bestuursorganen onderling en met de instanties die zijn belast met de strafrechtelijke handhaving opgenomen.		
De wijze waarop toezicht op de naleving wordt gehouden is opgenomen in de handhavingsstrategie.		Nota AUH, en landelijk beleid (LHSO).
In de handhavingsstrategie is de wijze opgenomen waarop wordt gerapporteerd over bevindingen over de naleving en de eventueel daaraan verbonden consequenties.		Nota AUH.
De wijze waarop bestuursrechtelijke sancties en termijnen die daarbij worden gehanteerd en de strafrechtelijke handhaving onderling wordt afgestemd is opgenomen in de handhavingsstrategie.		Volgens landelijk beleid (LHSO).
De wijze waarop wordt gehandeld na geconstateerde overtredingen die zijn begaan door of in naam van een bestuursorgaan of een andere tot de overheid behorende instantie is opgenomen in de handhavingsstrategie.		Nota AUH.

De benodigde en beschikbare financiële en personele middelen om de gestelde doelen te bereiken en voor het verrichten van de werkzaamheden worden inzichtelijk gemaakt en in de begroting gewaarborgd.		Begroting.
Bij de voorbereiding van het toezicht wordt uitgegaan van een register waarin in ieder geval IPPC-installaties zijn opgenomen.		
In de handhavingsstrategie is opgenomen dat bij de bepaling van frequentie van het foutinematig toezicht minimaal rekening wordt gehouden met de milieurisico's, het nalevingsgedrag en de aanwezigheid van een gecertificeerd milieuzorgsysteem.		Nota AUH.
In de handhavingsstrategie is bepaald dat de toezichtfrequentie ten minste 1 maal per drie jaar bij beperkte milieurisico's of eenmaal per jaar bij grote milieurisico's moet zijn.		Nota AUH.
In de handhavingsstrategie is bepaald dat de termijn waarbinnen na het vaststellen van een ernstige klacht, ernstig ongewoon voorval of ernstige overtreding, zo spoedig mogelijk niet routinematig toezicht wordt gehouden en in voorkomend geval vóór de verlening of wijziging van een omgevingsvergunning.		
In de handhavingsstrategie is bepaald dat na vaststellen van een ernstige klacht, ernstig ongewoon voorval of ernstige overtreding binnen zes maanden routinematig toezicht wordt gehouden.		
In de handhavingsstrategie is bepaald dat de termijn waarbinnen wordt gerapporteerd 2 maanden is.		
In de handhavingsstrategie is bepaald dat de termijn waarbinnen en mate waarin de rapportage openbaar wordt gemaakt met betrekking tot IPPC-installaties wordt gevolgd.		
Er is een toezichtstrategie en een sanctiestrategie vastgesteld.		Nota AUH, LHSO.
Er wordt gehandeld conform de landelijke sanctiestrategie en er is een samenwerkingsstrategie.		Nota AUH, LHSO.
Er zijn een gedoogstrategie en vergunningstrategie vastgesteld.		Nota AUH, LHSO.
Er is een actualisatieprogramma voor vergunningen.		Nota AUH.

Uitvoeringsprogramma

	J/N/n.v.t	Toelichting
De organisatie heeft een uitvoeringsprogramma voor uitvoering en handhaving.		Werkplannen.
In het uitvoeringsprogramma wordt rekening gehouden met de gestelde doelen en de prioriteitenstelling.		
Het uitvoeringsprogramma wordt afgestemd met de instanties die zijn belast met de strafrechtelijke handhaving.		
Voor de uitvoering van het uitvoeringsprogramma zijn voldoende financiële en personele middelen beschikbaar.		Begroting.

Organisatie

	J/N/n.v.t	Toelichting
De uitvoeringsorganisatie is zodanig ingericht dat een goede uitvoering van de uitvoerings- en handhavingsstrategie en het uitvoeringsprogramma is gewaarborgd.		
De personeelsformatie (functies, taken, bevoegdheden, verantwoordelijkheden) is vastgelegd met functiescheiding.		
Binnen de uitvoeringsorganisatie is bij toezicht en handhaving sprake van roulatie op dossierniveau.		
De bereikbaarheid en beschikbaarheid van de organisatie is ook buiten kantooruren gegarandeerd.		
De organisatie handelt op grond van door het bestuur vastgestelde werkprocessen, procedures en bijbehorende informatievoorziening voor de uitvoering en handhaving.		Vastgestelde werkprocessen, zaaksysteem.
Mijn organisatie handelt op grond van een kwaliteitssysteem waarmee taken beheerst kunnen worden uitgevoerd.		Mee bezig.

Monitoring

	J/N/n.v.t	Toelichting
De organisatie beschikt over een volwaardig datasysteem om de resultaten te monitoren en het behalen van vastgestelde beleidsdoelen.		Wordt aan gewerkt.

B6 Controleverklaring

Toevoegen accountantsverslag

Colofon

Hoofdredactie: Philip van den Berge

Redactie: Cynthia Tjhie

Aan deze editie werkten mee: Bart van Oort, Ard Potman, Vincent van der Steen, Elleone van Oostrum, Elmas Duduk, Michael van Leeuwen, Marten van Nieuwkoop, Martin Aardenburg, Wilko Rietmeijer, Berry Boelders, Niek Hof, Arjan Habers, Issam Nali, Linda Kruize, Edwin van Os en Bas van Tijn.

Contact: communicatie@odwh.nl

Versie: 2026

Copyright© Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, geluidsband, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van Omgevingsdienst West-Holland.